

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Købmandsfamilier i Skive

1715-1780

ved

Ivar Kristoffersen

ivarkristoffersen@skjern-net.dk

Jeg vil tro, at enhver slægtsforsker higer efter spændende historier. Jeg må erkende, at dette er det småt med i min slægt, men alligevel. Personer, der ikke direkte er mine aner, har sat væsentlige spor i Skive, i Nykøbing Mors og lidt i Løgsted/Løgstør på Himmerland. Jeg vil kalde det købmandsdynastieret Winther/Kaarsgaard og Eschou. Tre slægter - nemlig Wintherslægten fra Fur, Kaarsgaardsslægten fra Aasted sogn og Eschouslægten fra Selde sogn satte i stor udstrækning et præg på købmandshandelen i Skive og Salling fra omkring 1715 og indtil 1780, hvorefter de 3 slægter reelt ikke havde nogen indflydelse mere.

Mit formål har primært været, at samle tilgængeligt litteratur et og samme sted, men også at finde oplysninger fra kirkebøger, folketællinger, skifter og Internettet, der kan give yderlige brikker til disse slægters virke i Skive og andre steder.

Erkendelse

Tak til Jens V. Olsen, Roskilde, (mail: jvo@post6.tele.dk eller jvo.dk), der har læst manuskriptet igennem og kommet med rettelser m.m.

Artiklen er oprindelig udarbejdet i 2007-08 og afleveret på Sundsøre Lokalhistoriske arkiv under navnet H610

Skjern, januar 2022

Ivar Kristoffersen

Indledning

Til belysning af emnet gennemgås:

- * Wintherslægten fra Fur
- * Kaarsgaard-/Eschouslægten – der reel er den samme
- * Embedsmænd m.fl. i Skive i 1700-tallet
- * Slægtens virke i Skive m.fl. steder.
- * Børn af Eschou-/Kaarsgaardsslægten
- * Andre købmandsfamilier

Wintherslægten fra Fur.

Slægten (<http://jvo.dk/fuursaml/>) kan føres tilbage før 1600-tallet, hvor vi finder birkefoged Niels (T.) Winther, der er født ca. 1580 og døde efter 1635. Han var gift 2 gange. Hans første kone kender vi ikke navnet på, mens hans anden kone var Anne Thorsdatter. Niels Winther boede i Grisildgård på Fur

Med den ukendte hustru havde han:

- * **Knud Nielsen Winther**, der er født ca. 1605 og døde 1654. Han arvede stillingen som birkefoged. Han var gift med Helvig Hansdatter.
- * Jørgen Nielsen Winther, der er født ca. 1605. Han var fæstegårdmand i Vojel nr. 4. I 1662 falder han på sit stuegulv og brækker halsen. Han var Delefoged omkring 1660. Han var gift med Maren Mortensdatter. Fæstet af Vojel 4 (<http://jvo.dk/fuursaml/rapport2/>) overtages af Gregers Knudsen (Winther) - nevø. Familien har fæstet indtil 1825, hvor Vojel nr. 4 købes til selveje af en efterkommer.

Med Anne Thorsdatter havde han

- * Thor Nielsen, der er født ca. 1630 og er død efter 1683. Han var fæstegårdmand i Debel nr. 7 og var gift med Maren Jørgensdatter
- * **Anders Nielsen Winther**, der er født ca. 1630 i Grisildgaard og dør ca. 1689 samme sted. Han formodes at være gift med Kirsten Jensdatter
- * Anne Nielsdatter, der født ca. 1630 i Grisildgaard. Hendes videre skæbne kendes ikke.

Efter Niels Winthers død gifter Anne Thorsdatter sig med Peder Jensen, der overtager jobbet som birkefoged. Oplysninger om Anders Nielsen fremgår bl.a. af kopskatten 1660 (<http://jvo.dk/fuursaml/FurBasen/>)

Per Jennsen	Anne Thoersd:	Anders Nielsen	Anne Nielsd:
-------------	---------------	----------------	--------------

Efter **Knud Nielsen Winther** er fundet børnene:

- * Niels Knudsen Winther, der er fæstegårdmand i Præstegårde og er gift med Maren Jensdatter.
- * Gregers Knudsen (Vinther), der er født ca. 1640 og dør efter 1705. Han er Fæstegaardmand i Vojel nr. 4 og er gift med (Anne) Sørensdatter. Deres søn Søren Gregersen's datter Maren Sørensdatter flytter til Løgsted ved Løgstør og bliver i 1752 gift med Jørgen Svint fra Skive.
- * **Hans Knudsen Winther**, og er flyttet fra Fur efter 1660 og bosætter sig i Nordsalling, men stedet er ikke fundet. Hans hustrus navn er ikke fundet.
- * Maren Knudsdatter – nævnt 1660

Børnene fremgår af kopskatten 1660 (<http://jvo.dk/fuursaml/FurBasen/>)

[Knud Nielsen Winther] Han er død inden 1660	Helvig Hannsd:	Gregers Knudsen Hanns Knudsen Niels Knudsen	Marin Knudsd:
---	----------------	---	---------------

Efter **Anders Nielsen Winther** er fundet sønnen

- * **Niels Andersen Winther**, der er født o. 1684 og som den 8. februar 1711 indgår ægteskab i Fur Kirke med mølledatteren Anne Knudsdatter - fra Selde Mølle. Deres datter - Sophia Nielsdatter bliver første gang gift med Esche Christensen, der er søn af

Christen Eschesen, Eschougaard. Efter Esche Christensen's død indgår Sophia ægteskab med Jens Pedersen Quist, der er søn af Peder Pedersen Quist fra Øster Møjbæk i Thorum sogn og Dorthe Poulsdatter, hvis far er Povel/Poul Eschesen, Kaarsgaard i Aasted.

Der skulle kongelig bevilling til: For Jens Pedersen Qvist og enken Sophie Nielsdatter, af Viborg stift, som beslægtede i 2det og 3die led. Christiansborg den 22 juni 1759)

Efter **Hans Knudsen Winther** er fundet børnene:

- * **Helvig Hansdatter**, der er født o. 1671 og er begravet 10. september 1745 på Selde Kirkegård. Hun er gift første gang med Christen Eschesen, Eschougaard og 2. gang med Peder/Per Sørensen.
- * **Giertrud Hansdatter**, der er født o. 1673 og bliver begravet den 8. december 1750 på Skive Kirkegaard. Hun er gift den 8. oktober 1693 i Skive Kirke med Povel Eschesen, der først har en fæstegaard i Floutrup og efterfølgende et fæste af Kaarsgaard i Aasted.
- * Malene Hansdatter født o. 1675 og dør 1759 i Vile Sogn. Hun er gift 1. gang med Esche Jensen, der er brorsøn til Christen og Povel Eschesen. De bosætter sig i Aasted, men efter Esches død indgår hun ægteskab med Jens Nielsen Ladefoged, og de bosætter sig i Vile i Nautrup sogn
- * **Knud Hansen Winther**, der er født o. 1680 og bliver begravet 8. juli 1748 på Skive Kirkegaard.

Slægten Kaarsgaard/Eschou

Her skal blikket vendes mod Nordsalling – Selde og Aasted. Deres bedsteforældre var Esche/Eske Christensen (1602-1680) og Dorthe Michelsdatter Høntoft (1610-1686), der boede i et område benævnt Høntoft, hvis beliggenhed (*Jørn Jeppe Toft Pedersen*) beliggenhed skulle være mellem Selde By og Kjeldgaard.

I Selde lå der før udskiftningens tid omkring 1788 en gård med navnet "**Høntoft**"(Havetoft). Et gammelt sagn findes om gården "**Havetoft**" i Selde. I udkanten af marken til "Kjeldgaard" er et stykke mark som kaldes "**Havetoft**". Der går én om natten på undergrænsen af den mark og råber: "Havetoft" er taget til "Kjeldgaard" med uret. Det stammer fra en herremand på "Kjeldgaard" der fik lyst til den mark, og fik forvalteren til at tage jord af marken. Og ganske rigtigt, studerer man "Kjeldgaards" gamle marknavne, finder man imellem "Kjeldgaards mark" og Selde by, et stykke jord med benævnelsen "**Høntoft**".

Denne gård var i begyndelsen af 1600-tallet kongelig ejendom, underlagt det kongelige gods "Skivehus". Ifølge "Skivehus" regnskaber får **Christen Eskesen** i 1610 fæste af en øde gård i Selde. Decimanteslisten af 1651 nævner **Esche Christensen Høntoft**. I 1664 har gården i Selde et hartkorn på 5-0-0-0 og fæster er **Esche Christensen** i "Høntoft".

I 1688 er gårdens hartkorn ansat til 7-1-1-2, og gården må da have fået jord tillagt, da det gamle hartkorn (fra 1664) angives til 5-0-0-0 samt 4-0-0-0. Gården er nu underlagt godset "Kjeldgaard", og har fået matr. No. 12. og fæsteren er **Niels Eskesen**.

"Kjeldgaards fæsteprotokol" som starter i 1719 nævnes **Anders Nielsen** som fæster af gården. Samme protokol nævner i 1764, at dennes søn **Christen Andersen** har fået fæste af gården. I 1781 har **Peder Jensen Floutrup** fået fæste af **Christen Andersens** gård på 7-1-1-2.

Herefter følger udskiftningens af Selde bys gårde, ”Høntoft” forsvinder ud i glemslen, til gengæld kommer flere nye gårde til, bl.a. ”Cathrineborg” som Jens Jensen Hinnerup bliver fæster af.

- 1610. Christen Eskesen.**
1635. Eske Christensen. Søn af Christen Eskesen
1688. Niels Eskesen. Søn af Eske Christensen og levede 1649-1721 og gift med Maren Jensdatter (1666-1740).
1719. Anders Nielsen. Søn af Niels Eskesen og levede 1696-1772 og gift med Anna Christensdatter fra Hinnerup (1698-1772). Ved begravelsen har han betegnelsen Anders Nielsen Eskilsen.
1764. Christen Andersen. Søn af Anders Nielsen – født 1734 og død inden 1787. Hans død er umiddelbart ikke fundet i Kirkebogen. Ved de første af ægteparrets bårnedåb betegnes han som Christen Andersen Eschildsen. Han bliver gift 1770 med Mette Lavesdatter fra Junget, født 1747 og død i tidsrummet 1787-1801. De får en søn 1770 med navnet Anders – han er ikke fundet død, men heller ikke i Folketællingen 1787. Dette er selvfølgelig forklaringen på, at fæstet glider ud af slægten. Ved folketællingen 1787 er Mette Larsdatter enke og har betegnelsen Huuskone i dagleje. To af deres børn Maren og Helvig bliver gift med Furboer - Christen Jensen Sohn henholdsvis Morten Mortensen.
1781. Peder Andersen Floutrup/ Er født 1752 som søn af Anders Jensen Morgen i Floutrup.
Peder Andersen Morgen Han bliver den 22. marts 1786 gift med Karen Laursdatter/Lauridsdatter/Larsdatter, og som er født 1764. D

Esche og Dorthe får 8 børn, hvoraf de 7 er hjemme ved kopskatten/ekstraskatten 1660 (<http://jvo.dk/fuursaml/FurBasen/>)

Eski Christensen	Dorote Michelsd:	Michell, Per, Anders Poell, Niels	Anne och Else Eskisd:
------------------	------------------	-----------------------------------	-----------------------

- * Anna Eschesdatter (1636-1711) og som før 1670 gifter sig med Jens Mortensen, der er født omkring 1635. De efterlader sig mindst 6 børn, hvoraf sønnen Esche Jensen (1672-1713) gifter sig med Malene Hansdatter (1676-1759), der er søster til 2 af hans morbrødres koner.
- * **Christen Eschesen** (1637-1703), som før 1693 gifter sig med **Helvig Hansdatter** (1671-1745). De har selvejergården Eschougaard og får 4 børn, hvoraf vi senere møde én af dem i Skive. Efter Christens død indgår Helvig ægteskab med Peder/Per Sørensen. (1667-1747). De får 4 børn, hvoraf vi møder én senere i Skive *I Bol og by angives*, at Christen Eschesen på Eschougaard i 1677 er sat til 5 Rdl. ved krigsstyrstakseringen (Krigsskat).

"Eskou" (1610 – Esschouff) er en meget gammel selvejergaard (*Jørn Jeppe Toft Pedersen*). Helt fra de første oplysninger, vi har om gården tilbage omkring år 1600, er gården på selvejerhænder. Gården svarede i 1617 til ”Skivehus” ..2 sk. leding, 2 pund

smør, 2 mark juleskat, 2 ørtrug rug, 1 skp. gryn, 1 svin, 1 skovvogn, 1 får, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 6 hestes gæsteri, og 1 læs lyng.

Gårdens hartkorn var 1664 på 13-0-0, og i 1683 var den på 9-7-2-1. I realregistrene 1845-1900 omtales gårdens hartkorn som værende 6-4-2-1/4 og i alt på 103 tdr. Ld., heraf ager 70, plantage 14 og hede 10.

1610. Søren Thorsen, selvejerbonde i gården "Esschouff".
1625. Knud Sørensen og Maren Christoffersdatter.
1678. Søren Knudsen og Anna Mortensdatter.
1683. Christen Eschesen og Helvig Hansdatter.
1704. Peder/Per Sørensen og enken Helvig Hansdatter.
I 1713 køber Helvig's broder Knud Hansen Eschou og han må have ejet den indtil 1744, da han overdrager alt, hvad han ejer til nevøen Esche Poulsen Kaarsgaard i Skive. Esche Poulsen ejede den under kvægpesten 1747-48 (*Kristen Klastrup*). Esche Poulsen dør i 1750, hvorefter vi må antage, at Esche Christensen køber den.
1746. Esche Christensen og Sofia Nielsdatter Møller.
Søn af Christen Eschesen og hun datter af mølleren i Selde Mølle – Niels Andersen Winther
1756. Jens Pedersen Qvist og enken Sofia Nielsdatter.
Jens var søn af Peder Pedersen Quist i Øster Møjbæk i Thorum sogn og Dorthe Poulsdatter, som var datter af Povel/Poul Eschesen, Floutrup/Kaarsgaard i Aasted
1778. Peder Jepsen Qvist og Maren Eschesdatter – datter af Esche Christensen
Peder Jepsen Quist var søn af en broder til Peder Pedersen Quist, Øster Møjbæk i Thorum
1810. Jens Pedersen Qvist og Dorthe Christensdatter.
Han er søn af Peder Jepsen
1853. Niels Christian Pedersen og Maren Hansen.
Plejesøn af Jens Pedersen Quist, og er født 1721 i Lille Thorum som søn af Peder Christensen Lund fra Øster Børsting og Maren Nielsdatter – datter af Niels Knudsen i Øster Møjbæk i Thorum sogn, som er tipoldebarn af Niels T. Winther, Fur
- * Michel Eschesen (1636-1716) og gift med Kirsten Jepsdatter. De får 5 børn, hvoraf 2 tvillingepiger dør som lille. Han har været fæster af Frederiksborg/Løjengaard i Selde sogn (*Niels Bjøreng*)
- * Else Eschesdatter (1640-1710) og som er gift med enkemand Jens Nielsen Kobberup i Lendum. De får 4 børn.
- * **Povel/Poul Eschesen** (1645-1724) og gift før 1693 med **Giertrud Hansdatter** (1673-1750). De får 8 børn.

Povel Eschesen bliver fæste af Kaarsgaard i Aasted 1710. Kaarsgaard/Korsgård (*Jørn Jeppe Toft Pedersen*) har matr. No. 2 - gård no. 1. I 1524 nævnes gården for første gang ved navnet "Korssgaardt", den største fæstegaard i Aasted som svarer 8 ørter korn i afgift. I 1638 er gården underlagt "Skivehus", som ejes af kongen, og fæsteren dette år hed Jens Aand. Samme Jens Aand er sikkert broder til fæsteren af "Sæbygaard" Niels Aand, som i 1633 døde i et drikkegilde, hvori præsten for Selde-Aasted Hendrich Nielsen Arctander deltog. Samme år 1638 blev Jens Aand afløst af en ny fæster, nemlig

Niels Pedersen Reef (Ræv). Slægten Reef/Ræv var en udbredt slægt i Salling. Det kan nævnes, at i "Thorumbaard" boede Niels Andersen Reef - sikkert beslægtede. I 1648 fik Svend Berthelsen gården i fæste, han havde haft "Skammergaard" i Junget i fæste før han kom til "Kaarsgaard". I matriklen af 1664 har gården et hartkorn på 8-4-0-0 og er ejet af Doctor Schiønning, men fæsteren hedder stadig Svend Berthelsen. I 1688 er gårdens ejer Bertram From, præsten af Selde og Aasted menigheder, gården er tildelt et hartkorn på 5-2-0-2, og fæsterens navn er Niels Povelsen - gården har fået den gamle matrikel no. 1. I begyndelsen af 1700 tallet bliver gården solgt til "Kjeldgaard", og ny fæster bliver i 1710 Povel/Poul Eschesen.

"Kjeldgaard" fæsteprotokol viser, at Esche Poulsen får fæstet af gården efter faderen i 1727 – dog bør nævnes, at Povel/Poul Eschesen dør i 1724. Broderen Hans, som i forvejen var fæster af en mindre gård, og som højst sandsynligt var nabogård til "Kaarsgaard", (gård no. 10), får også fæstet af "Kaarsgaard" i 1744. Ved dette skifte bliver de to gårde slået sammen til een gård med det nye hartkorn 7-5-0-0. Gård no 1. (5-2-0-2) og gård no. 10. (2-2-3-1)

Hans Poulsens datter Giertrud bliver gift med Jep/Jeppe Hansen fra "Floutrupgaard" og dette par overtager 1766 fæstet af gården. Giertrud blev begravet 3. november 1776 uden at efterlade nogle børn, og i 1777 bliver Jep Hansen gift anden gang med Anna Nielsdatter fra "Øster Møjbæk" i Thorum Sogn. Anne Nielsdatter og Giertrud Hansdatters fælles 2 x tipoldefar er Niels T. Winther på Fur.

Jeppe bliver på et tidspunkt sognefoged, og er i det hele taget en holden og respekteret mand. I 1793 køber han af Anders Qvistgaard til "Østergaard" sin fæstegaard til selveje for en sum af 1200 rigsdaler. Gården er da stadig på 7-5-0-0 tønnder hartkorn. Jep Hansen døde meget pludseligt i 1797, og året efter gifter enken Anna Nielsdatter sig med Jep Andersen Bak som tjente hos præsten i Selde. Jep Andersen Bak døde allerede i 1808, og Ane Nielsdatter drev gården videre indtil sønnen af første ægteskab Hans Jepsen kunne overtage Kaarsgaard. Jep Andersen Bak er søn af Anders Christiansen i Selde – der ved død kaldes Anders Christiansen Bak.

I 1913 skrives om "Kaarsgaard": Hartkorn 9-4-1-1, og i alt 120 Tdr. Ld., heraf 102½ ager, og 15½ eng. Gården nedbrændte totalt i 1896, og nye bygninger opførtes.

Gård no. 10 i Aasted, som senere blev tillagt "Kaarsgaard", havde i 1643 Jep Escildsen som fæster - gården er på det tidspunkt nævnt som "officersgaard". I 1664 er Lauge Jensen ny fæster og gårdens hartkorn er på 4-4-2-2. Gården skrives til De Rodes arvinger, og kommer fra "Skivehus" (Kongelig gods)

I 1688 skrives gården som kongeligt gods - gårdens nye hartkorn er på 2-2-3-1, den nævnes som gård no. 10. og gårdens fæster hedder Niels Lauersen.

I 1724 kan vi se i lægdsrullen at Hans Poulsen er fæster, og at gården nu tilhører "Kjeldgaard". I 1744 får Hans Poulsen også "Kaarsgaard" i fæste og de to gårde lægges sammen.

- 1637. Jens Aand - reel Jens Christensen Aand. Han har været herredsfoged i Harre Herred og er nævnt 1632 og 1636 (*Jeppe Aakjær*).
- 1638. Niels Pedersen Reff – og nævnes som herredsfoged 1646 og 1648 (*Jeppe Aakjær*)
- 1648. Svend Berthelsen.
- 1688. Niels Poulsen.

- 1710. Povel/Poul Eschesen og Giertrud Hansdatter.
- 1724. (Giertrud Hansdatter)
- 1727. **Esche Poulsen.**
- 1744. **Hans Poulsen.**
- 1766. Jep Hansen og Giertrud Hansdatter. (Dør i 1776)
- 1777. Jep Hansen og Anna Nielsdatter.
- 1798. Jep Andersen Bak og Anna Nielsdatter.
- 1808. Anna Nielsdatter – enkekone.
- 1817. Hans Jepsen og Maren Jensdatter Mulvad.

I Bol og by (Johannes Mølgaard) nævnes Povel/Poul Eschesen: Poul Eschesen og Niels Pedersen Lejerskov (*Jeppes Aakjær*) blev begge anklaget for skovtyveri. Ingen af dem veg tilbage for at fremkomme med falske vidnesbyrd i retten. Poul Eschesen blev også sagsøgt, fordi han gentagne gange nægtede at betale tiende. Som man kunne vente, blev han dømt til straks og uden videre ophold at skulle betale sin resterende tiende og sagens omkostninger.

Poul Eschesen brugte her en modvillig, drillende forhalingsteknik, der blot gik ud på at vanskeliggøre sagens gennemførelse. Han svarer endog meget arrogant, at han ikke havde tid til at betale skat, til trods for at han måtte vide, at hans obstruktionstaktik ikke kunne befri ham for skattepligten. Men han gik for vidt i sin stædighed, hvilket sikkert ikke svækkede hans provokerende selvbevidsthed

Den 25. november 1689 stævnedes Jungetgård Poul Eschesen for skovtyveri, efter at han var taget på fersk gerning og den 6. oktober 1690 blev han stævnet af forpagteren på Kjeldgård for udebleven tiendebetaling.

- * Niels Eschesen (1651-1721) og gift før 1692 med Maren Jensdatter (1666-1740). De får 6 børn. Han overtog fæstet af Høntoft (<http://jvo.dk/fuursaml/FurBasen/>) To af parrets oldebørn – Maren og Helvig Christensdatter bliver gift med Christen Jensen Sohn henholdsvis Morten Mortensen fra Fur - begge par med en stor efterslægt på Fur.

Der er fundet 29 børnebørn efter Esche Christensen og Dorthe Michelsdatter.

Christen Eschesen/Peder Sørensen og Helvig Hansdatter

Helvig bliver mor til 8 børn i sine 2 ægteskaber

- 1 **Hans Christensen/Eschou** er født 26. november 1693. Ved hans dåb nævnes som faddere: Niels og Gregers Knudsen – Helvig´s farbrødre. Hans Eschou gifter sig med en enkekone Karen Clemmensdatter og de får sønnen Christen Hansen Eschou den 28. december 1739. Mad. Dorchæus er gudmor, mens bl.a. Knud Hansen er fadder. .
2. Dorthe Christensdatter (1696-), der den 13. oktober 1715 indgår ægteskab med Jens Erichsen, Nestild (1676-1732) – hans tredje ægteskab. Jens Erichsen druknede ”af Vaade” den 21. Februar 1732. Dorthe Christensdatter var enke et par år, men i december 1734 giftede hun sig med ladefoged på Vinderup Hovedgaard Jesper Christensen. Dorthe blev mor til 7 børn i hendes 2 ægteskaber.
- 3 Esche Christensen (1698-1759) der gifter sig med Sophia Nielsdatter, hvis forældre var Niels Andersen Winter og Anne Knudsdatter i Selde Mølle. Niels Andersen Winthers forældre var Anders Nielsen Winther og (Kirsten Jensdatter), Fur og så er vi igen i forbindelse med den velkendte Wintherslægt fra Fur. Efter Esche´s død gifter Sophia sig

- med Jens Pedersen Quist fra Øster Møjbæk i Thorum sogn. Hans forældre er Peder Pedersen Quist og Dorthe Poulsdatter datter af Povel Eschesen – Kaarsgaard i Aasted.
- 4 Christian Christensen/Christian Eschou (1701-1744). Han nævnes i et skifte efter halvsøsteren Maren Pedersdatter gift med Esche Poulsen Kaarsgaard. Han er bosiddende i Nykøbing – gift med Anne Laursdatter og begravet den 20. januar 1744

Dansk Demografisk database

Christian Elskov	(d:)14 Jan 1744	Nykobing, , Mors, Thisted	1743-1775 /	(S:)Anne Marie ...
---------------------	-----------------	------------------------------------	-------------	--------------------

- 5 **Christen Pedersen** Eschou født 21.12.1704 og døde 1740 i Skive. Som faddere nævnes Niels Knudsen, Fur og Knud Hansen i Eschou. Christen blev den 17.12.1734 gift med Anna Knudsdatter Abildgaard – jvnf. steddatter til hans morbror Knud Hansen Winther, der også var forlover sammen med Chr. Svint. Ægteparret havde børnene: Dorthe (1735-36), Knud (1736-39), Helvig (1738-1738) og sønnen Christen født 1740 efter faderens død. Han bliver gift med Pauline Kaarsgaard – de er næstsøskendebørn.
- 6 Anna Pedersdatter Eschou født 19. februar 1708 og dør den 1. september 1772 i Nykøbing Mors. Selde kirkebog har følgende notits den 4. marts 1739: copuleres Velagte Chresten Nielsøn Krog af Nyekiøbing og Anne Pedersdatter af Eschou, som 27/1 fohen vare Troelovede. Christen Krog/Krag Nielsen var købmand og skipper i Nykøbing Mors. Han dør 18. maj 1759. Der er fundet en datter – Helvig født 26. august 1742 og sønnen Søren døbt 10. p. tr. 1745 – se også under broderen Søren Pedersen.
- 7 Søren Pedersen født 31. januar 1712. Ved dåb i 1736 hos Christian Eschou i Nykøbing nævnes han som fadder. I 1745 har søsteren Anna Pedersdatter barnedåb og en søn kaldes Søren. I Selde Kirkebog har præsten den 27. april 1741 noteret, at Søren Pedersen i Eschou er begravet i en alder af 29 år og 4 måneder.
- 8 **Maren Pedersdatter** født 30. juni 1716 og dør 1750 i Skive. Som fadder nævnes Knud Hansen i Skive. Hun gifter sig med sin fætter Esche Poulsen i 1744.

Povel/Poul Eschesen og Giertrud Hansdatter

Ægteparret har et fæste i Floutrup, men 1710 overtager de fæstet af Kaarsgaard i Aasted, som de har indtil 1727, idet Giertrud Hansdatter dog som enke driver den 3 år indtil 1727, hvor Esche Poulsen overtager fæstet. Det ser ud til, at Povel/Poul Eschesen i perioden 1710-1712 har haft fæstet både i Floutrup og Aasted, idet sønnen Anders er født 1712 i Floutrup.

- 1 Dorthe Povelsdatter født den 1. april 1694 og begravet 26. april 1767 på Thorum Kirkegård. Som fadder nævnes Niels Knudsen, Fur – Giertrud's farbror. Dorthe indgår den 11. juli 1717 ægteskab med Peder Pedersen Quist, Øster Møjbæk i Thorum Sogn. De får bl.a. datteren **Dorthe Pedersdatter** døbt 22. august 1728 i Thorum kirke. Hun vokser op i Kaarsgaard i Aasted hos mormoderen Giertrud Hansdatter og morbroderen Esche Poulsen. Hun konfirmeres i Aasted den 5. april 1744 og flytter samme år med sin mormor og morbror til Skive.
- 2 **Maren Povelsdatter** født 23. oktober 1695. Som fadder nævnes Niels Knudsen, Fur. Aasted Kirkebog har følgende notitser 1743: Den 13. august trolovet Peder Espersen Møller af Vium Mølle og Maren Povelsdatter af Aasted. Forlovere: Esche Povellsen og Christen ???. De blev gift den 19. september. Han bliver senere godsejer på Mors.
- 3 Esche Povelsen døbt 6. maj 1698 og dør 8. maj 1698

- 4 Hans Povelsen Kaarsgaard født 30. juli 1699. Han bliver trolovet med Johanne Pedersdatter (1697-1777) den 14. oktober 1724 og viet den 12. december i Aasted kirke. Hun er datter af Peder/Per Nielsen og Inger Jensdatter, Store Elkier i Aasted og som er datter af Jens Nielsen Kobberup og Johanne Nielsdatter i Lendum i Selde Sogn. Han overtager fæstet af Kaarsgaard, da broderen Esche Povelsen flytter til Skive i 1744. De får 3 børn: Anna døbt 30. marts 1728, hvor Giertrud Hansdatter er gudmor og Esche Poulsen fadder, Giertrud døbt 12. juni 1735, hvor Esche igen var fadder. Den 12. oktober 1766 bliver Giertrud viet med Jep/Jeppe Hansen. Den sidste datter Inger er døbt den 21. juli 1737, hvor fasteren Dorthe Poulsdatter er gudmor og Esche Poulsen igen er fadder. Den 7. august 1760 bliver Inger trolovet med Visti Christensen af Store Halschou i Højslev sogn, hvor farbroderen Monsr. Chresten Kaarsgaard, Skive er forlover sammen med Niels Syndergaard i Lybye, der er gift med en slægtning til Visti Christensen. Herved forenes 2 dominerende slægter Kaarsgaard og Wistislægten, der gennem århundreder har været toneangivende i Fjends Herred.. Ægteparret Visti og Inger får 6 børn i perioden 1762-1777. I årene 1781-82 brydes lykken, idet Inger dør i 1781 og Visti i 1782. Børnene spredes i Fjends Herred til Visti's slægtinger.
- 5 Esche Povelsen født 30. april 1702 og begravet 30. juli 1702
- 6 **Esche Povelsen** født 29. september 1704 og dør 16. december 1750 i Skive. I 1744 bliver han gift med sin kusine Maren Pedersdatter fra Eschou, der dør 18. december 1750.
- 7 I perioden 1727-1744 optræder Esche utallige gange som fadder i Aasted – men også i Selde og Thorum.
- 7 **Christen Povelsen Kaarsgaard** født 29. december 1709 og dør 1773. Han gifter sig 1742 med Anne Michelsdatter Heug – købmandsdatter fra Løgsted/Løgstør.
- 8 Anders Povelsen Kaarsgaard er født 31. december 1712. Han dør ugift sidst på året 1774 i Skive. Svigerinden Anne Michelsdatter Heug er anmelder af dødsfaldet. Der er **intet** at arve (*Skivehus*) og arvingerne har afgivet afkaldserklæringer. I 1761 ser det ud til, at Anders er fader til et barn udenfor ægteskab

Anno 1761
 Paa den 22. febr. Margrethe
 Olufsdatter publick afloev: af Skive
 Kirke som i Skive Kirke bogen er
 indført Anders Kaarsgaard som barn.

Ved dåben den 22. februar har Margrethe Olufsdatter angivet en Anders Pedersen at være barnefader. Hvem, der er faderen, kan af gode grunde ikke afklares. I Skive Kirkebog er ingen af de udlagte fædre stillet til ansvar.

Familiemæssige forhold

Inden der gås videre med slægtens virke han der være grund til kortfattet at skitsere sammenhængen mellem de personer, der omtales:

Christen Eschesen	Hans Christensen Eschou	gift med Karen Clemmensdatter
	Christen Pedersen Eschou	gift Anne Knudsdatter Abildgaard
	- Christen Christensen Eschou	gift med Pauline Kaarsgaard
Poul Eschesen	Dorthe Poulsdatter	

- Dorthe Pedersdatter Quist	gift med Boile Jensen, Resen gift med Peder Christensen Hoxer
Maren Poulsdatter	gift med Peder Espersen Møller
Esche Poulsen Kaarsgaard	Maren Pedersdatter fra Eschou
Christen Poulsen Kaarsgaard	gift med Anne Michelsdatter Heug
- Giertrud Chr./Kaarsgaard	gift med Anders Hesselberg
- Pauline Chr./Kaarsgaard	gift med Christen Eschou gift med Svend Pedersen Boier, Løgsted.

Embedsmænd m.fl. i Skive i 1700-tallet

En del prominente personer nævnes i forbindelse med dåb, men også i andre situationer. Det er derfor hensigtsmæssigt at nævne en del af dem:

Amtsforvalter/Skivehus	Andreas Mikkelsen Lund	1719-1765
	Just Michael Lund (søn)	1765-1767
Byfogder:	Peder Dorchæus	1732-(1753)
	Casper Peter Rothe	1753-1773
Sognepræster	Jacob Lauritsen Hasse	1727-1750
	Wilhelm Adolf Sørensen Worsøe	1750-1766
	Fredrik Wilhelm Jensen Wind	1766-1780
Kapellan	Poul Gjærn/Gjærn	
	= Poul Klingenberg Nielsen Gjærn.	(1742)-1765

Slægtens virke

Knud Hansen nævnes 1704 som fadder hos søsteren Helvig i Eschou. Ved skøde dateret 2. december 1713 køber Knud Hansen Winther gården Eschou. Først midt på sommeren 1716 træffer vi igen Knud Hansen i Selde Kirkebog – han bor da i Skive og er blevet gift, og er fadder ved dåben af Maren Pedersdatter, som er datter af Peder/Per Sørensen og hans søster Helvig.

En af købmændene (*Bogen om Skive*) i Skive var handelsmanden Thomas Sørensen (1628-1705) i Vestergade. I forbindelse med forretningen blev der desuden dyrket ca. ½ ha jord i 1687 (*Otto L. Sørensen*). Thomas Sørensen vidnede i 1682 om, at svenskerne i krigens tid røvede lensmandens korn, som var skjult på loftet over den gamle kirke. Thomas Sørensen's datter Dorthe Thomasdatter – født den 4. september 1675 gifter sig efter faderens død med den 31-årige Knud Sørensen Abildgaard, bondesøn fra Salling. Han nedsatte sig i Skive for at starte som borger og handelsmand og overtog svigerfaderens "liden halvgaard" i Vestergade. Da Knud Abildgaard 10 år senere dør, giftede Dorthe sig efter kongebrev 13. maj 1716 med den da 36-årige ungkarl og sejlende Knud Hansen Winther, der så blev stedfader til Dorthe's 3 børn - Thomas, Anna og Søren.

A=1716 d. 13 Maj. blev imidlertid
 Vinther og Dorte Thomasdatter og
 levede af Mag. Christen - og
 for lever Gustav Jørgen og
 Kristian Børgesen for sine
 de sidste ingen troløse, fordi de
 kongen af Ringe -

En af forloverne er Christen Svint, der er købmand i Skive.

Ved betaling af Kopskatten 1720 boede Knud Hansen på gården i Vestergade, og han angives at være skipper for 1/3 galiote (handelsskib). Udover hustruen og de 3 stedbørn bor også deres fælles søn – Knud (1717-1743). Ved Knud's dåb var Bodil Knudsdatter gift med Christen Svint gudmor.

Dorte Thomasdatter dør 1731 – 56 år gammel, og bliver begravet den 10. juli, men først 3 år senere gifter Knud Hansen Winther sig med en gammel høkerenke Sidsel Andersdatter, der dør i 1740. Købmandsgården i Vestergade må have været meget rummelig, idet salen kunne bruges til tingstue, idet Skive købstads ret sædvanligvis holdt deres møder der, eftersom byen manglede et Rådhus, idet den brændte i 1715, og først i 1770 blev der opført et nyt rådhus. Ved kopskatten af 1743 omtales Knud Hansen Winther som en gammel enkemand, ”som forhen har været skipper og tillige brugt noget købmandskab, men for nogle år siden al handel, bruger nu alene lidt øltapperie”. Han betaler da skat af sin egen person og af en karl, en pige to bæster samt af en formue på 160 Rdl., hvilket lyder af lidt.

I 1743 boede stedsønnen Søren Knudsen Abildgaard også i gården. Han angives som borger, skipper og ungarl og måtte betale skat af en formue på 240 Rdl. Den ældste stedsøn Thomas Knudsen Abildgaard havde 1741 nedsat sig som købmand i Holstebro. Han dør 1751.

I 1734 bortgiftede Knud Hansen Winther sin steddatter Anna til sin søstersøn Christen Pedersen Eschou (1704-1740), der samme år nedsatte sig som borger og skipper i Skive.

Den 28. september 1744 afstod den nu 64 årige Knud Hansen Winther alt, hvad han ejede til sin anden søstersøn – Esche Poulsen Kaarsgaard, Aasted, der fra 1744 overtog købmandsgården i Vestergade og drev den til sin død i 1750. Den 23. september 1744 bliver Esche Poulsen af Aasted og Maren Pedersdatter af Eschou troløvet (*Niels Bjøreg*). Forlovere vare (Foruden Kongel: Allernådigst bevilling, at som Sødsøskende børn måtte indlades i Ægteskab med hin Anden), Monsr. Knud Hansen i Schive Borger ibidem og Monsr. Peder Møller i Vium-Mølle. Den oprindelige bevilling lyder således: Eske Povelsen Kårsgård af Åsted sogn i Viborg stift, ægteskabs bevilling i 2det led. Bevilger og tillader, at Eske Povelsen Kårsgård af Åsted sogn og Maren Pedersdatter af Selde sogn i Viborg stift, bønderfolk må udi ægteskab sammenkomme, uanset at de skal være hinanden i 2det led beslægtede. Christiansborg slot den 3 april 1744. (*Kurt Kermit Nielsen*)

Knud Hansen havde også været fadder til Maren Pedersdatter. Knud Hansen Winther døde i 1748 og blev begravet den 30. august. I perioden 1744-50 boede hans søster Giertrud under samme tag.

Hans Christensen Eschou og hustruen får én søn i 1739:

28. Decembris natus fuit
 Hansi Christenseni Eschou
 uxoris Giertrudae Peders-
 datterae. Pater Hans
 Eschou, Mater Giertrud
 Pedersdatter. Gravatum
 28. Decembris a Knud
 Hansen Winther. Con-
 firmatum 14. Februarii
 1740 a Knud Hansen
 Winther.

Hans Christensen's levned er ikke beskrevet i litteraturen, hvorimod Karen, der lider en grim skæbne er omtalt af 2 forfattere:

(Bogen om Skive): År 1742 var der en kone Karen Clemmensdatter, som ”i hastighed og overilelse haver udtalt nogle undsigelsens ord over byen”. Hendes mand, Hans Eschou, havde solgt deres gaard i Skive mod hendes vilje, og det skal have bragt hende i raseri, så glemte hun at tøjle sin mund. For denne overilelse blev Karen dømt til livsvarigt ophold i Viborg Tugthus. Siden blev hun overflyttet til København. Hun blev først benådet i 1753 på den betingelse, at hun aldrig måtte vise sig i Skive. Det hedder i tugthusdirektørens beretning, at hun havde ”tabt det bedste af sit syn og i så måde ej tugthuset til nytte”.

Skivebogen 1940 - *(Magister J.C. Hansen):* Borgmester Dorschæus i Skive havde tvistigheder med flere bl.a. Eschoubrøderne: Hans Eschou havde giftet sig med en Enke og var derved bleven Ejer af en Gaard i Skive og var nu samtidig Købmand og Skipper i Byen. Paa en eller anden Maade var Hans Eschou kommen i Handel om Gaarden og havde solgt den, og hans Kone blev herover saa fortrydelig, at hun havde ladet Ord falde om, at hun hellere vilde stikke Ild på Gaarden og brænde den af, om så hele Byen skulde gaa med, end hun vilde flytte ud af den. Disse uforsigtige Ord kom Dorschæus for Øre, og han rejste Sag mod hende og dømte hende til Tugthus på Livstid, vilken Dom han fik stadfæstet ved højere Ret. Den stakkels Kone sad i mange år i Tugthuset, men fik endelig ved kgl. Naade Lov at komme ud og boede siden i Hjarbæk til sin Død. Til Skive maatte hun mod sit livs Fortabelse aldrig komme.

Hans Christensen Eschou dør maj 1763 hos Jens Erichsen Jespersen, Næstild i Oddense sogn. Jens Erichsen Jespersen var søn af hans søster Dorthe. Ved skiftet 9. juni 1763 nævnes enken Karen Clemmensdatter – d.v.s. de er ikke blevet skilt. Sønnen Christen Hansen Eschou angives at være sejllende på Holland.

Om **Christen Pedersen Eschou** ved vi, at han i 1734 bliver gift med Anna Knudsdatter Abildgaard, og må have etableret sig som købmand i Skive. Ægteparret får 4 børn, hvoraf den sidste er født efter Christen Eschou tidlige død i 1740. Dorthé (1735-36) med Christen Svint's hustru som gudmoder og bl.a. Knud Hansen som fadder, Knud (1736-1739) med Christen Svint's hustru som gudmoder og bl.a. Christen Svint og hans datter Anne Marie som faddere, Helvig (1738-1738) med Mad. Hasse som gudmoder og bl.a. Knud Hansen, Rector's hustru og Christen Eschou's søster som faddere og sønnen Christen født 20. marts 1740 efter faderens død og med bl.a. Knud Hansen og Rector's hustru som faddere. I løbet af deres korte ægteskab fødes 4 børn, hvoraf de 3 dør som spæde eller som lille.

Anne's videre levned er beskrevet af *magister J.C. Hansen – Skivebogen 1940* og som skriver: Skifteforvalteren Dorschæus synes at have plyndret Christens's Eschou's Bo temmelig groft. Anne var meget religiøs og havde sluttet sig til Hernhutterne; hun blev chicaneret i den Grad, at hun overgav sin lille Søn til sin Broder i Holstebro og drog selv ned til Pommern for at leve blandt ligesindede.

Imidlertid døde Broderen i Holstebro – han var rig og ugift, og bortdragne Søster blev Arving til en betydelig Formue. I henhold til en Kgl. Anordning blev udvandrede Hernhuttere frataget Arveretten. Dorschæus drog til Holstebro og lagde Beslag på Arven til Fordel for den lille Dreng, der var bleven her tilbage, En rørende Anmodning fra Moderen om måtte faa sin dreng ned til sig, mod at hun gav Afkald paa Arven og alt, hvad hun ellers ejede her i Landet, blev afslået, og Dorschæus fik hende erklæret landflygtig. Han vilde naturligvis sørger for, at Drengen fik en god Opdragelse, og det gjorde han med det Resultat, at Drengen som voksen blev en stor svindler.

I *Skive Kommunes historie fra oldtid til 1880* er samme situation også beskrevet. Det skal anføres, at bevægelsen Pietismen også da var kommet til Danmark. Et eksempel på, at det pietiske røre havde nået Skive, er Anne Knudsdatter Abildgaard's skæbne. Anne Knudsdatter, der var født 1707 som datter af skipper og handelsmand i Skive Knud Sørensen Abildgaard, ægtede i 1734 skipper Christen Pedersen Eschou. Begge hendes brødre var handelsmænd. Imidlertid døde hendes ægtemand efter blot 6 års ægteskab, og hun sad tilbage med en søn. Efter 1740 begyndte Anne Knudsdatter en sær levemåde, som det hed sig, og 1748 anbragte hun sønnen hos broderen i Holstebro og rejste udenlands. Ved broderens død (1751) skulle hun arve efter ham, men skifteretten i Holstebro var betænkelig: ”Borgmesteren mener, at hun ved sit forargelige levnet har mistet retten til at arve, hvorimod arven bør overgå til hendes søn, især da hun synes at hælde til de mæriske brødre (”Herrnhuter blev også kaldt de mæriske brødre”). Anne Knudsdatter's søn fik tildelt arveparten på 1.200 Rdl efter sin morbroder ”i moders sted”, og matadorbonden Peder Espersen Møller skulle administrere pengene; han hørte til familiekredsen.

I Peder Espersen Møller's efterladenskaber fandtes nogle bøger bl.a. en gammel huspostil og ”Cathechimus prædikener” forfattet af A.H. Franche (1663-1727), der var en af den tyske pietismes store navn.

Med magister Hansen's fremstilling som udgangspunkt må Dorschæus have været en person med stor magt. Man må konkludere, at i så givet fald er det lykkedes ham at spolere livet for Karen Clemmensdatter, Anne Knudsen Abildgaard og måske til dels for Christen Christensen Eschou. Karen Clemmensdatter får i hvert fald en dom, som er utrolig streng efter nutidens retsopfattelse – en dom, der synes total ude af proportioner.

Christen Christensen Eschou's levned beskrives senere – han blev i øvrigt gift med sit næstsøskendebarn Pouline/Pauline, der givetvis er opkaldt efter sin farfar Poul Eschesen, idet en ældre bror Poul var død inden hendes fødsel.

Dorthe Pedersdatter gifter sig 11. oktober 1755 med enkemand Boile Jensen, Resen – birkedommer i Resen Birk (1732-1762) og hvor broderen Christen Poulsen optræder som forlover. Ægteskabet med Dorthe var hans tredje, idet han først var gift med Maren Jensdatter og Johanne Pedersdatter. Boile og Dorthe får 3 børn – Jens (1755-1756) og med Catrine Høeg som gudmoder og Christen Kaarsgaard som fadder, Poul (1756-1780) og med Kirsten Pedersdatter (hendes søster) som gudmoder, Jens (1761-1762) og med Anne Michelsdatter (Heug) som gudmoder. Ved Poul's død 1780 angives han at være søn af Peder Hoxer. En gennemgang af konfirmationslisterne for Skive – Resen viser, at hos ægteparret konfirmeres en tjenestepige i 1761, mens der hos Dorthe konfirmeres 2 tjenestepiger i 1763 henholdsvis 1766.

Boile Jensen dør 1762

men først 1771 indgår Dorthe et nyt ægteskab og med den tidligere kæmner i Skive Peder Christensen Hoxer (1718-1789). Folketællingen 1787 giver os følgende oplysninger om ægteparret, der bor i Nørregade 22 (2007 – bl.a. Svaneapoteket): Peder Hoxer, 68 år, gift, husbonde og købmand, Dorthe Pedersdatter, 64 år, gift, hans kone. De har en ugift tjenestepige – Kierstine Sørensdatter på 22 år. Ved folketællingen 1801 ses følgende: Dorthe Pedersdatter Qvist, 80 år, Enke, Huusmoder og lever af sine midler, Giertrud Krogsgaard, 53 år, Enke, Tjenestepige og hendes søn Peder Lund Hesselberg, 11 år.

I 1753 kommer Peder Christensen Hoxer til Skive fra Thisted (*Bogen om Skive*), hvor han var købmand. Mellemlavnet. Hoxer svarer i dag til Hovsør i Østerild sogn – Thisted amt. Forældrene var Christen Christensen boende i Hoxer (død inden 1744) og Margrethe Laursdatter. Forældrene, ham selv og hans søskende nævnes ved et skifte efter farbroderen Christian Christensen i 1744 (*Ingvard Jacobsen*). Ved skiftet bor alle børnene undtagen Kirsten hjemme hos moderen.

Han køber en købmandsgård i Nørregade tæt ved Christen Kaarsgaards forretning. I løbet af få år lykkedes det ham, at få en stor forretning op at stå, således lå da i 1760'erne 3 af byens største købmandsforretninger side om side i Nørregade. I 1769 måtte købmanden Peder Christensen Svint give op og i 1773 døde Christen Poulsen Kaarsgaard, så Hoxers forretning voksede. Hoxer blev en anerkendt mand i Skive – således var han kæmner 1767-68 med ansvar for byens regnskab – samt brandinspektør/brandmajor. Ved hans død i 1789 blev forretningen solgt til anden side. Efterfølger som kæmner blev en af de andre købmænd Ole

Rønberg (1769-70), hvis første regnskab fik en heftig kritik af Borgerskabet. Især Peder Hoxer samt købmand Anders Hesselberg fremførte nærgående klager, hvorefter byfogden/borgmesteren C.P. Rothe besluttede, at de to mænd skulle revidere regnskabet og komme med bemærkninger til regnskabet.

Anders Hesselberg gjorde sit arbejde, mens Hoxer slog sig i tøjet og sendte følgende brev (*Bogen om Skive*):

Som jeg er paalagt at være Kirkeværge, kan jeg ej udfinde, hvorledes jeg tillige kan paabyrdes frem for andre af byens Borgere, der ej nær have saa megen Arbejde og Besværing, jeg da tillige skulle efterse og revidere Kæmnerregnskabet.

P. Christensen Hoxer

Der kom svar på tiltale:

Peder Hoxer bør vide, at Byens Øvrighed stedse har taget og altid herefter agter at tage de til Revisores af Borgerskabet, som klage ved Raadssamling; thi det formodes, at disse klagende skal se nøje til for at bevise deres Klagers grundede Rigtighed. – Paa den Maade kan borgerskabet bedste faa Kundskab om Byens Ting. – Her kommer altsaa Kirkeværgerne i ingen Betragtning med saadan Afgang.

C.P. Rothe

Dorthe Pedersdatter Kaarsgaard dør den 25. august 1802. I perioden 1801-1806 er der ført 2 kirkebøger for Skive. Hun bliver begravet den 30. august, hvor hun betegnes som Madam Hoxer. Kirkebogsførerne er ikke enige om alderen, idet den angives til 53 år henholdsvis 60 år – ingen af dem passer, idet alderen skulle have været 74 år. Der foreligger et meget omfattende skifte (*Skivehus*). Skiftebehandlingen varer i mere end 2 år, idet den først afsluttes den 15. oktober 1804. Begravelsen, der kostede 36 Rdl., blev ordnet af kusinen Giertrud Christensdatter Hesselberg. Aktiverne – ejendom og løsøre - omfattede godt 484 Rdl., mens passiverne beløb sig 172 Rdl., hvorved der blev 312 Rdl. til deling mellem arvingerne. På Dorthes side var der 3 arvinger til de 156 Rdl., mens Peder havde 5 søskende, hvoraf 4 var døde inden 1804, hvilket betød at 15 søskendebørn og en søster skulle dele 156 Rdl. Arvingerne var:

Dorthe's arvinger::

Helbroderen Jens Pedersen Ouist, Eschou (Broderlod)	Rdl.	62
Helbroderen Poul Pedersen – død (Broderlod)		
- Esper Poulsen, Møjbæk	Rdl.	62.
Halvbroderen Peder Jensen	Rdl.	31.

Peder's arvinger:

Navn	Født-død	Gift med	Arv, Rdl Afrundet
1. Lars Christensen	1722-	Ingeborg Sørensdatter	
- Jens Larsen Hoxer, Lild	1750-1841	Maren Lucasdatter	22
- Christen Larsen, Lild/Øsløs ¹⁾			22
2. Jens Christensen, Lild	1725	Mette Pedersdatter	
- Christen Jensen Hoxer, Østerild	1753		14½
- Peder Jensen	1760		14½
- Else Jensdatter	1756		7½
- Maren Jensdatter ²⁾	1757		7½

3. Kirsten Christensdatter Hoxer ³⁾ Født i Østerild ifølge Familysearch	1717-1801	Christen Andersen Frøkjær fra Øster Vandet	
- Christen Christensen ⁴⁾	1747-1800	Johanne Justdatter Kirstine Sørensdatte ⁴⁾	11
- Anne Christensdatter			5½
- Dorthe Christensdatter ⁵⁾			5½
4. Anne Christensdatter ⁶⁾	1727-		22
5. Maren Christensdatter Hoxer ⁷⁾	1732-1768	Jens Jensen Vang	22

¹⁾ Ved folketællingen 1787 opholder moderen og fasteren Anne Christensdatter sig hos ham i Lild Sogn. Ved folketællingen 1801 **kan** han være bosat i Øsløs: huusmand med jord, har kaag seiler og bruger fiskerie i Liimfjorden. Han benævnes da som Chresten Hoxer.

²⁾ Ved folketællingen 1787 er hun inderste hos broderen Christen

³⁾ Ved dødsfaldet i Tilsted sogn har hun tilføjelsen Frøkjær

⁴⁾ Moderen opholder sig her i 1787 henholdsvis i 1801 og hans fire børn – Christen, Jens, Christen og Johanne deler de 11 Rdl.

⁵⁾ Hendes 2 sønner Søren og Anders 5½ Rdl.

⁶⁾ Hun er gudmor i 1753 og 1756 hos broderen Jens Christensen

⁷⁾ Hun bliver gift den 6. november 1761 i Tilsted Kirke og hendes 2 sønner – Anders Jensen Vang og Christian Jensen Vang deler arven.

Maren Poulsdatter var gift med **Peder Espersen Møller**, Vium Mølle, og som ikke hørte til blandt den traditionelle kreds omkring købmændene. Peder Espersen etablerede i stedet sig som pengeudlånere, og blev meget formuende på den konto. Han døde 1775 hos Mogens Gandorph i Skive, der var gift med Christen Poulsen Kaarsgaard's enke Anne Michelsdatter Heug. Ved dødsfaldet boede han reel på en mindre bondegård – Ballegaard i Vejerslev Sogn på Mors. Ved sin død levede Peder Espersen Møller af sine renteindtægter. Ved boets opgørelse (*Bol og by*) var der bl.a. 32 obligationer, hvis samlede værdi udgjorde 6.158 rigsdaler. Med en årlig rente på 6% var renteindtægten ca. 370 rigsdaler, hvilket omtrent svarede til den årlige gage til amtsforvaltere og landsdommere. Blandt låntagerne var der 7 hovedgodsejere og 5 præster. Låntagerne befandt sig primært på Mors, men strakte fra nord for Thisted til Viborg – samt et par stykker i Århus henholdsvis Horsens.

I 1770 sælger Peder Espersen Møller fra Ballegård gården Vilsgård på Mors på 14 Tdr Hrtk. til Chr. Staunstrup, Blidstrup, hvis stedsøn Jens Søndergaard Riis overtager Vilsgård og som var gift med Maren Vistisdatter fra Fjends Herred. Maren Vistisdatter's farfar var Oluf Vistisen, og som var morfar til Visti Christensen Mørch, St. Halskov, der var gift med Inger Hansdatter fra Kaarsgaard i Aasted – hendes farbrødre var Anders, Christen og Esche Poulsen Kaarsgaard. Igen ser vi, at der tilgodeses familie ved handler.

Maren Poulsdatter og Peder Espersen Møller stiftede en fond på 800 Rigsdaler, hvoraf renterne årligt skulle uddeles på den dag, *det måtte den alvidende Gud at bortkalde mig fra denne verden til sit himmelske rige*. Renterne skal ske *til de i min kones og min famle som eragtes mest trængende*.

Af skiftet fremgår, at der var afsat 250 rigsdaler til Peder Espersen Møller's begravelse. Bønderfolksbegravelse beløb sig ofte kun til 10 rigsdaler. Ved skiftet fandtes ca. 5.000 Rigsdaler i rede penge, hvortil kom den uvisse del. Da ægteparret døde barnløs skulle pengene fordeles mellem 27 slægtninger – 8 på Maren's side og 19 på Peder's side.

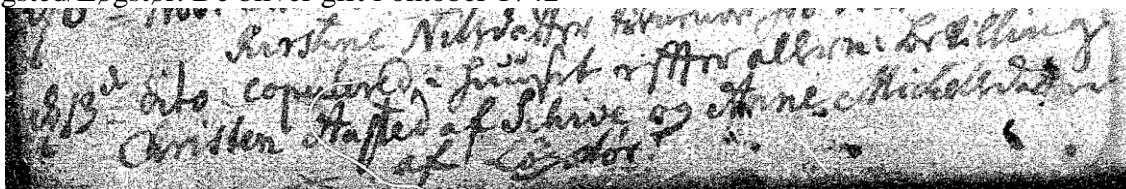
Christen Poulsen Kaarsgaard overtager tilsyneladende fætterten Christen Pedersen Eschou's forretning i Skive efter dennes død i 1740. Han (*Bogen om Skive*) var meget formuende,

havde et eller flere småskibe på søen, og foruden sin egen mægtige slægt i Nordsalling havde han ved svogerskab flere meget formående at støtte sig til. Svogrene var bl.a. prokurator P. Lund senere ejer af Skivehus og bondesønnen Peder Espersen fra Brøndum, der endte som godsejer i Salling og senere på Mors.

Ovenstående tekst kan tolkes derhen, at Christen Kaarsgaard skulle være svoger til prokurator P. Lund. Det er han **ikke**. Prokurator P. Lund, der er født i 1736 kommer først til Skive i 1760'erne. Christen Kaarsgaard samarbejder givetvis med ham.. Der synes at være tætte forbindelse mellem hans datter Giertrud og dennes mand Anders Hesselberg – se senere under andre købmænd.

Det skal også nævnes, at forfatteren Karsten Lund i 1993 har udgivet en historisk roman med titlen ”Himlen og et sekstal”, og som i høj grad bygger på Jeppe Aakjær’s omtale af prokurator P. Lund.

Christen Poulsen Kaarsgaard’s hustru er Anne Michelsdatter Heug, der stammer fra Løgsted/Løgstør. De bliver gift i oktober 1742

Den 10. november 1749 bliver Jomfru Catarine Høg – søster til Anne gift med Seign. Peder Svint fra Skive. Søstrene er døtre af Michel Jensen Høg og Kirsten Povelsdatter. Michel Jensen omkommer ved Løgstør’s brand i 1751 og begravnes de. 5. juni 1751 på Løgsted Kirkegård.

Christen og Anne får børnene:

- 1 Kirsten - Døbt: 4 jul 1744 i hjemmet; fremstillet 12 jul 1744 i Skive kirke. Ved dåben var Christen Svint’s hustru Bodil Knudsdatter gudmor, og blandt fadderne var Peder Svint, Christian Esmand og byskriver Somers hustru Ellen Marie. Kirsten er begravet den 3. august 1770 på Skive Kirkegaard
- 2 Poul – født 30. september 1746 og døbt den 2. oktober med Mads Brøndum’s hustru som gudmor og blandt fadderne Christen Svint og Esche Poulsen’s hustru Maren Pedersdatter. Poul blev begravet 10. december 1755 på Skive Kirkegaard
- 3 **Giertrud** – født 27. august 1749, døbt 31 aug 1749 i Skive kirke og med byskriver Somers hustru Ellen Marie som gudmor og som faddere bl.a. Esche Poulsen og Christian Esmand. Giertrud er konfirmeret: 1764 i Skive kirke og gift som 17-årig i 1766 med købmand Anders Madsen Hesselberg
- 4 Michel Høg – født 10. september 1751 og døbt 12. september med sognepræstens hustru som gudmor og blandt faddere – Peder Brøndum, Peder Espersen Møller, Anders Bierings hustru og rektor Winde’s datter Chatrine From. Michel blev konfirmeret 1769 og er begravet 15. marts 1773 på Skive Kirkegård
- 5 Anne Marie – født 27. juli 1753 og døbt 29. juli med justitsråd Lund’s hustru Mette Cathrine som gudmor og blandt faddere - Christen Svint, Just. Lund, Peder Svint’s hustru Cathrine Michelsdatter. Hun begravnes 30. december 1753
- 6 Esche – født 13. oktober 1755 og døbt 19. oktober med Peder Svintes hustru Cathrine Michelsdatter som gudmor og faddere – Peder Brøndum, Just. Lund, Christen Skyum’s hustru. Han begravnes 17. december 1755

- 7 Anne Marie født 25. januar 1757 og fremstillet 30. januar i Kirken med Poul Giern's hustru Marthe Cathrine som gudmor og faddere – Peder Lund og hans søn Just. Lund og Peder Svint. Anne Marie begravet den 22. juli 1759 på Skive Kirkegård
- 8 **Pauline** – født den 14. november 1759 og døbt 18. november i Skive Kirke med Niels Winthers hustru som gudmor og faddere – Just. Lund, Peder Svint, Christen Skyum's hustru Dorete og Christen Poulsen Kaarsgaard datter Kirsten Christensdatter. Konfirmeret 1774 og gift med Christen Christensen Eschou – sit næstsøskendebarn

I 1745 udmeldte byfoged/borgmester Dorchæus Chr. Poulsen Kaarsgaard til kæmner. Der er ikke fundet stridigheder mellem Dorchæus og Christen Poulsen Kaarsgaard, hvorimod Kaarsgaard og efterfølgeren som byfoged/Borgmester Caspar P. Rothe ryger i totterne på hinanden og i sager, der løber i perioden 1762-1773.

Magister J.C. Hansen formulerer det således i ”Bogen om Skive” – 600 års købstadsjubilæet i 1926.

Kaarsgaard har åbenbart været en overlegen og selvrådig herre. Han kom i voldsom strid med byfogden Casper Peter Rothe i anledning af at han – den rige mand – havde opført et stykke hus i sin købmandsgård og trods byfogdens forbud havde belagt det med stråtag. Det skudsmål, som C.P. Rothe giver Kaarsgaard er ikke flatterende. Rothe fortæller i et privatbrev, at Kaarsgaard for nogle år tilbage, var bleven grebet i at bruge falsk tøndemål ved sine kornhandlere. Af hensyn til købmandens kone og børn havde Rothe ikke ladet Kaarsgaard offentlig anklage, men havde nøjedes med en skriftlig tilståelse og erklæring fra synderen, og Kaarsgaard på sin side insinuerer, at Rothe af et dødsbo har tilvendt sig penge, som aldrig er kommet i boets regnskab og således er fravendt arvingerne. Kaarsgaard havde – som flere af andre byens købmand – i flere år sejlet som skipper, forinden han slog sig som købmand, og selv efter den tid foretog han ofte rejser med eget fartøj for at hente varer hjem. Det var blevet overdraget til Kaarsgaard at have tobaksoplaget fra hele Skive by, og netop i den anledning havde ladet opføre huset med det omstridte tag. Selv havde han været borte for at hente tobakken, da huset skulle tækkes, og byfogden havde nedlagt sit forbud mod, at det fik stråtag; men Kaarsgaards kone, der af sin mand havde strængt tilhold om at have huset færdigt, når han kom med tobakken, var mere ræd for manden end for byfogden og lod stråtaget lægge op. Kaarsgaard ville nu på ingen måde tage det ned igen, medmindre det blev pålagt hans medborgere også at tage deres stråtage ned.

I *Bol og by* – Landbohistorisk Tidsskrift 1997-2 formulerer Johannes Mølgaard samme sag således:

Skivekøbmanden Christen Kaarsgaard, der opkøbte korn fra egnens herregårde, havde brugt falsk kornmål i ledtog med sin skipper (Christen Krag/Krog Nielsen) fra Nykøbing, der var hans svoger. Rumfanget af hans kornmål var mere end 5½% for stort. Birkedommeren skriver spydigt i en sidebemærkning, at Kaarsgaard's tønne ikke var gjort hverken for den kornhandlende godsejers skyld eller for hans skyld, men der var målt mange hundrede tønner korn dermed. Byfoged C.P. Rothe skånede Christen Poulsen Kaarsgaard for en retssag i anledning af det falske mål, men samme byfoged fik ingen positiv reaktion, da han nedlagde forbud mod af Esche Kaarsgaard¹⁾ lagde stråtag på en ny tilbygning. Af hensyn til brandfaren var der forbud i købstaden mod, at tække tage med stråtag. Kaarsgaard agtede imidlertid ikke at fjerne sit nye stråtag, før det blev pålagt hans medborgere også at tage deres stråtage ned.

¹⁾ Dette er en fejltolkning af teksten i Bogen om Skive, idet Rothe først kommer til Skive i 1758 og Esche Poulsen er død i 1750. Det skal være Christen Kaarsgaard.

Poul Tolstrup har i Skivebogen 2001 ud fra retsprotokollen 1740-1770 for Resen Birk nævnt 2 sager, hvor Christen Poulsen Kaarsgaard er involveret.

- * 12.11.1776 – side 377: Chr. Kaarsgaard i Skive sigter Generalauditør Rothe for forsømmelighed.
- * ?8.1767 – side 416: Sag mellem amtsforvalter Lund og Chr. Kaarsgaard.

Poul Tolstrup nævner, at Chr. Kaarsgaard drev forskellige forretninger fra sin købmandsforretning i Nørregade. Han opkrævede kongelige skatter, d.v.s. korn fra egnens godser og fragtede på egen galease til kongens magasiner i København. Han antog Krabbesholm's forpagter Peder Lund som sagfører. Chr. Kaarsgaard allierede tilsyneladende sig med købmandsenken Madam Brøndum.

Her skal tilføjes, at Madam Brøndum var datter af Niels Hesselberg, og at hun var gift med Peder Brøndum, der var død i 1758, men hun drev forretningen videre. Niels Hesselberg havde en nevø Anders Madsen Hesselberg, der blev gift med Christen Poulsen's Kaarsgaard's datter Giertrud i 1766.

Efterfølgende er foretaget uddrag af Poul Tolstrup's artikel. Det hele begyndte med, at Kaarsgaard støttede købmandsenken madam Brøndum i en sag mod Rothe om uretmæssig bobehandling i byretten i Skive. Rothe angreb til gengæld Kaarsgaard for at have udført et dårligt og ulovligt reparationsarbejde på hans ejendom i Thinggade, hvor et stykke baghus var blevet nylagt med strå i stedet for teglsten.

Kaarsgaard er dog ikke tabt bag af en vogn, men anlægger straks en ny sag mod Rothe for ikke at gennemført de lovpligtige brandsyn som ansvarlig byfoged i Skive. Altså beskyldning om embedsforsømmelse.

Rothe fremdrager så sagen om snyd med kornmålet fra 1762. Kaarsgaard fremskaffer belæg på hans troværdighed. Underskrevne erklæringer er bilagt retssagen fra en lang række af Kaarsgaard's kunder med skattekor, der alle erklærer, at de finder mange års handler med ham for ærlige og foretaget med regulære opmålinger. Følgende kan nævnes: Jungetgaard, Grettrup, Grinderslev Kloster, Stubbergård, Kiergårdsholm, Lundgård, Stårupgård, Virumgård, Lercenborg, Hagens og Vegger møller og præstegårdene i Vridsted, Sevel, Roslev, Haderup, Vroue samt selvfølgelig Krabbesholm.

1772 skriver Højesteret: Rothe har i sagen om et lidet stykke stråtag fremsat mangfoldige ærerøvende beskyldninger samt for at bruge falsk mål og korntønder, endog beskyldninger for vores Rente Kammerherre andraget, mod skammelige og ærenærtagende beskyldninger og sigtelse, hvilket har ruineret Kaarsgaard i hans næring og credit som handelsmand, tillige klage over rettergangen i Resen Birketing:

Højesteret erklærer: Thi kendes for rett: Rothe betaler 2.000 rd til Kaarsgaard for ærerøvende Beskyldninger, uforskyldte, skammelige og ærenærgaaende beskyldninger bør som ugjort, uskrevne, døde og ubeføjet og ej komme Kaarsgaard til Fornærmelse på ære, Navn og rygte. 34 Rd til Justiskassen betales af Rothe. Rothe bør for sin uanstændige og lovstridende Forhold i denne Sag betale 100 Rd til vor Frelsers Kirke på Christianshavn.
Marts 1772 Sign: Jul Wind/H Borch.

Striden var flere gange søgt forligt og ender med, at Kaarsgaards forretning har lidt store tab, og den gode Byfoged Rothe må betale en erstatning på omkring 2-3 bøndergårdes værdi. Rothe forlader embedet i 1773.

Nedenstående, der er taget fra Skive Kommunes historie fra oldtid til 1880 er måske en brik i ovennævnte sag/sager. Det drejer sig om kornsalg fra Salling og omegn, der ofte blev foretaget af godserne og præstegårdene, der i stor udstrækning blev solgt til Aalborgkøbmænd.

Nu og da kunne en af de 3-4 magtfulde købmænd i Skive få kornhandelen for en enkelt hoved- eller præstegård. Det lykkedes således købmand Christen Kaarsgaard i Skive at købe korn af Ørslev Kloster i 1762. Den 8. februar 1762 indgik Jacob Lerche til Ørslev Kloster og Strandet en aftale med Christen Kaarsgaard, købmand og borger i Skive om salg af Ørslev Kloster's rug fra høsten 1761. Aftalen omfattede 300 tønder rug ”med opmaal en fjerdinkar paa hver tønne, hvilken rug ved løs tønne strøgmaal udi gode forsvarlige købmandsvarer skal blive leveret ved Virksund's ladested enten sidst udi maj eller først i juni maaned i indeværende aar”. Betalingen, der lød på 1 Rdl, 4 mk og 12 sk. Pr. tønne, beløb sig i alt til 537rdl og 3 mk, der skulle betales på Viborg snapsting eller omslagstermin samme år.

Jeg kender ikke udbyttet pr. tdr. land omkring 1760, men sættes udbyttet til 10 tdr. pr. tdr. land, svarer de 300 tønder rug til avlen på 30 tdr. land eller på knap 17 ha.

Christen Korsgaard begravnes den 10. juni 1773 – 64 år gammel og fik ikke megen gavn af erstatningen på 2.000 Rd. Hans enke Anne Michelsdatter Heug gifter sig i 1773 med Mogens Gandorph og han driver forretningen videre indtil 1777. Anne dør 2. december 1778 på Nørlund ved Viborg, men begravnes på Skive Kirkegård. Ved folketællingen 1787 bor Mogens Gandorph stadig i Viborg

Viborg, Nørlyng, Romlund, Vesbæk,

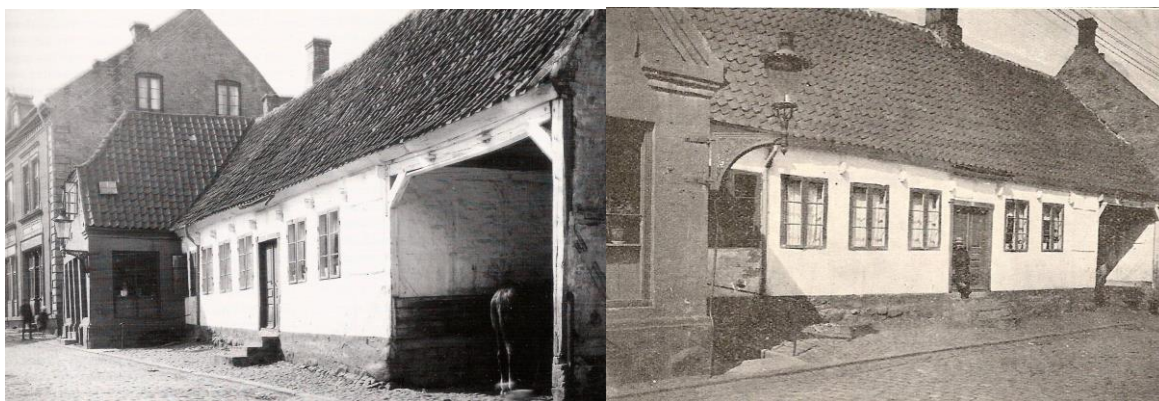
Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
Jens Danielsen	46	gift	Husbond	Bonde og gårdbeboer
Karen Christensdatter	60	gift	Hustru til J.Danielsen	
Birthe Andersdatter	24	ugift	Datter af K.Christensdatter 1.ægteskab	
Peder Andersen	28	ugift	Tjenestekarl	
Svend Jørgensen	10	ugift	Tjenestekarl	
Daniel Jensen	8	ugift	Tjenestekarl	
Mogens Gandorph	58	enke	Inderste	

Der foreligger skifte efter Anne Michelsdatter Heug (*Dansk Demografisk database*)

Anne Michelsdatter Heg	(d:)Nov 1778	Skive, , Fjends, Viborg	744 / 1765-1782 / 053736	(S:)Mogens Gandorf
------------------------	--------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------

Esche Poulsen overtager 1744 kvit og frit sin morbroder Knud Hansen Winther's forretning m.m. og herunder Eschougaard. Den 5. november 1744 gifter han med sin kusine Maren Pedersdatter. Sammen med moderen Giertrud Hansdatter og niecen Dorthe Pedersdatter flytter de til Skive.

Litteraturen angiver ikke noget af betydning om hans virke i Skive. Nedenstående oplysninger er hentet fra *"Skive kommunes historie – fra oldtid til 1880"*: Hans ejendom i Vestergade 12 (i dag Skive Autosuper) brænder i 1749 og menes opført umiddelbart i 1749, idet han modtog kongelig byggehjælp. Gården var på 45 fag, 14 fag til gaden, 17 i skellet mod vest og norden i gården 14 fag. Bygningerne var teglhængt i 1762. Til købmandsgården hørte tømmerplads, krambod, kulhus og pakkbode, desuden lade og stald med 2 heste, 2 unge stude og 2 køer

1926: Smed Christensen Gaard (Vestergade Nr. 12)

Hugo Matthiesen fot:

Ved kvægpesten 1746-1748 i Salling (*Kristen Klastrup*) nævnes Esche Povelsen som ejer af Eschougaard. Kvægpesten kom til Eschougaard midt i november måned 1747 og i løbet af én uge dør 19 kreaturer.

Den 18. maj 1749 afholder Esche Poulsen's karl Jens Christensen barnedåb, hvor Christen Poulsen Kaarsgaard og Peder Svint er faddere og gudmoderen er Anne Michelsdatter – Christen Aasted's kone. Så sent som i august 1750 er Esche Poulsen anført 2 gange som fadder ved dåb i Skive Kirke.

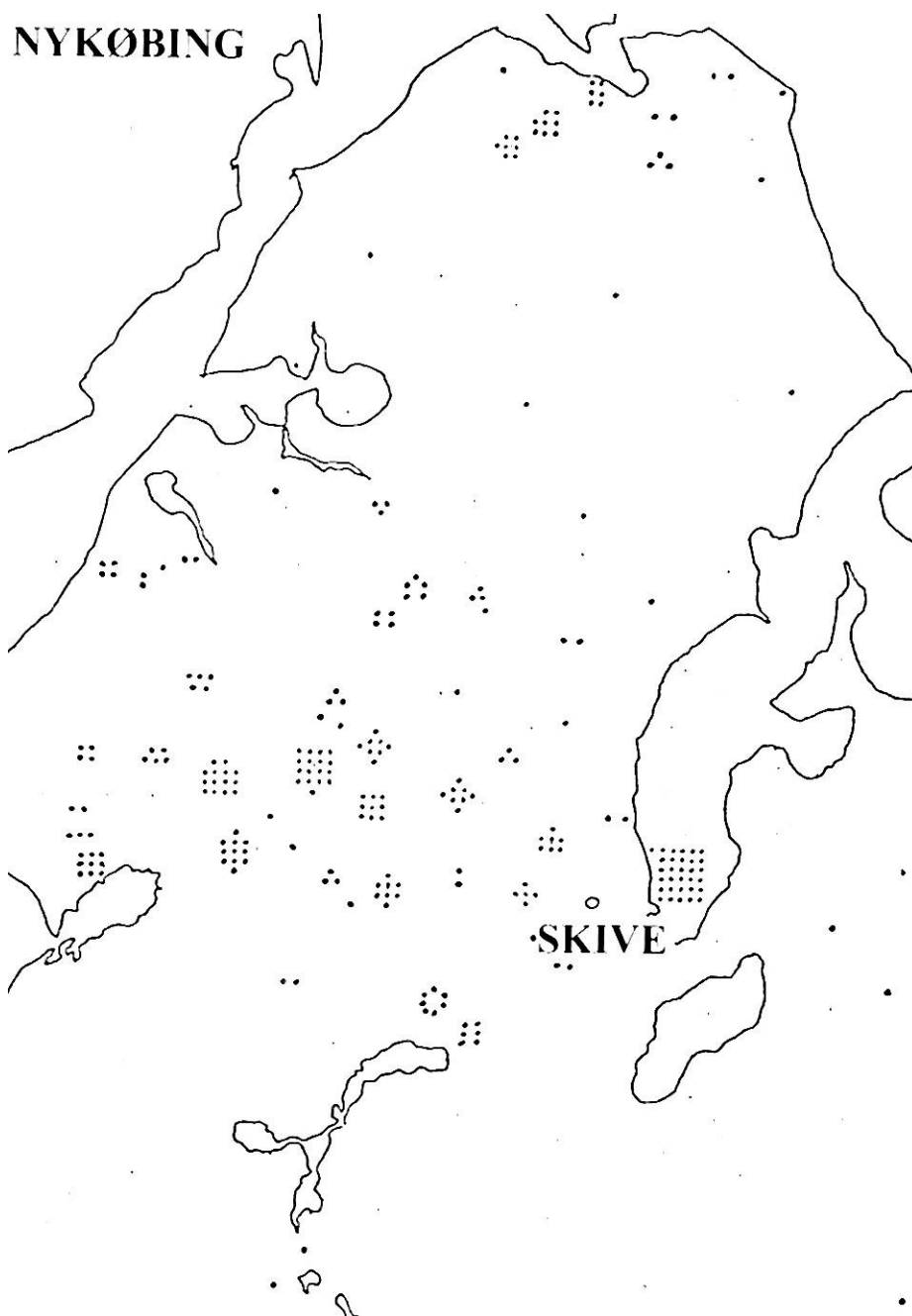
I december måned 1750 er døden hård ved familien. Den 8. december begravnes Esche Poulsen og samme dag begravnes hans moder Giertrud Hansdatter og 10 dage senere Esche's kone Maren Pedersdatter. Ved boets opgørelse efter Giertrud Hansdatter (*Bol og by*) angiver sønnen Christen Poulsen Kaarsgaard, at udgifterne i alt beløber sig til godt 32 Rdl.. Der angives, at denne omkostning svarer til en håndværkers løn for godt et ½ år – samt at udgifterne til en enlig moders begravelse beløber sig til godt 5 Rdl. Skiftet efter Esche Poulsen Kaarsgaard omfatter 47 tætskrevne folioark. Et uddrag er foretaget af Johannes. Møllgaard i *Bol og by*

Udestående gæld	Rdl.
Familiekapital	224
København	12
Aalborg	676
Holstebro	128
Viborg	5

Skive	74
Haderslev	3
Anden gæld – placeret i Salling	223
I alt lånt	1.345
Esche Poulsen egenkapital	2.340

Over halvdelen af lånte beløb er finansieret af købmænd i Aalborg

I nedenstående kort angiver de enkelte prikker, hvor låntagerne er bosiddende. De fleste er koncentreret omkring Skive og nordvest på. Læg mærke til de mange prikker i Nordsalling.

Kilde: Bol og by og Skive Kommunes Historie – oldtid til 1880

Efter Esche Kaarsgaard Poulsen og Maren Pedersdatter foreligger et meget omfattende skifte (*Landsarkivet – Viborg*) på i alt 47 tætskrevne folioark. Siderne fordeler sig således: 20 sider med aktiver poster, 5 sider med passive poster, 13 sider med diverse opgørelser og 9 sider med tekst. Aktiverne omfatter 736 posteringer der angår løsøre, og 721 posteringer, der omfatter udlån af penge eller køb på kredit. I nedenstående oversigt angives udlån til og kredit til personer, der er nævnt i gennemgangen samt enkelte andre.

	Poste- ringer	Rigsdaler I alt	Rigsdaler/ Postering	Bemærkninger
Christen Aasted, Sign.	53	193	3.6	Christen Poulsen Kaarsgaard
Christen Aasted	30	38	1.3	?
Hans Poulsen	4	3	0.8	Hans Poulsen Kaarsgaard
Peder Møller Espersen	12	15	1.2	Gift med Maren Poulsdatter
Christen Krog, Nykøb.	14	36	2.6	Gift med Anne Pedersdatter
Esche Christensen	11	26	2.4	Eschougaard – ejet af Esche Poulsen Kaarsgaard
Boile Jensen, Resen	9	8	0.8	Birkefoged i Resen Birk og senere gift med Dorthe Pedersdatter/Kaarsgaard
Chr. Svint	13	13	1.0	Gift med Bodil Knudsdatter Floutrup
Peder Svint	23	32	1.4	Gift med Catrine Michelsdatter Heug
Peder Brøndum	15	32	2.1	Gift med Anne Hesselberg – datter af Niels Hesselberg
Jacob Brøndum	6	8	1.3	Jacob Jørgensen Brøndum – degn i Søby – Kobberup sogn. Angives også som den ”rige” degn.
Peder Dorschæus	53	63	1.2	Byfoged/Borgmester
Peder Sommer	35	69	2.0	Byretsskriver
Nicolaj Spentrup	9	25	2.8	Farvergården i Vestergade 7 – fallit på et tidspunkt
Bertel Mogensen	17	35	2.1	Købmand m.m. i Skive. Har været ridefoged på Kaas. Ved branden i 1749 opgøres brandskaderne til 8.100 Rdl – det største beløb af alle skadeslidte
Seign. Neergaard	<u>38</u>	<u>36</u>	<u>0.9</u>	Fuldmægtig på Estvadgaard
Sum og gennemsnit	342	632	1.8	

Om der er tale om to personer med navnet Christen Aasted kan ikke afgøres ud fra boopgørelsen – den ene har titel, det har den anden ikke. Reel drejer det sig om småbeløb i det fleste tilfælde – men mange bække små. I ”Lille ordbog for slægtsforskere” angives følgende værdier for 1740’erne:

- * 1 pund rugbrød kunne købes for 2 skilling
- * 1 pund hvedebrød kunne købes for 4-5 skilling
- * 1 pund oksekød kunne købes for 4-5 skilling
- * 1 pund svinekød kunne købes for 6-7 skilling
- * Daglønnen for f.eks. en murersvend var 40 skilling

Mønternes værdi var:

1 daler = 1 rigsdaler (Rdl) = 6 mark (Mk.) = 96 skilling (Sk/Skl.)

Boopgørelsen efter Esche Poulsen Kaarsgaard og Maren Pedersdatter blev afsluttet i marts 1752, eller godt og vel 2 år efter dødsfaldene. Til deling mellem arvingerne blev der 550 Rigsdaler, eller 275 Rigsdaler pr. slægt. Nedenstående oversigt viser arven til de enkelte:

	Arving	Rigsdaler (afrundet)	Bemærkninger
	<i>Esche Poulsen Kaarsgaard</i>		
1	Hans Moder	55	Giertrud Hansdatter
2	Hans Broder Christen Poulsen Kaarsgaard	55	
3	Hans Broder Hans Kaarsgaard	55	
4	Broderen Anders Kaarsgaard	55	
5	Peder Espersen Møller	27½	Maren Poulsdatter
6	Jens Majbeks Hustru	27½	Dorthe Poulsdatter
	<i>Maren Pedersdatter</i>		
1	Hendes halvbroder Hans Eschou	42½	
2	Hendes halvbroder Esche Christensen	42½	
3	Esper Christensen i Nestild - ½ søsterlod	22	Dorthe Christensdat.
4	Christen Krog i Nyekøibing – Helsøster	42	Anne Pedersdatter
5	Christian Eschous Børn i Nyekøibing - ½ broderlod	42	
6	Sal. Christen Eschous Søn fra Schive 1 helbroderlod	84	

Datidens arvedeling var således, at en søster kun arvede 50% af det broderen arvede.

Børn af Kaarsgaard/Eschoulægten

Det er fundet mest hensigtsmæssigt at behandle børnene særskilt selvom én af dem reel kunne behandles under det foregående afsnit

Giertrud Christensdatter Kaarsgaard og Anders Madsen Hesselberg

Giertrud og Anders bliver gift i hjemmet efter kongelig bevilling den 17. november 1766 - forloverne er Christen Poulsen Kaarsgaard og Olle Quist, der sandsynligvis stammer fra Møjebak i Thorum Sogn. Giertrud er kun 17 år, da hun bliver gift ind i købmandsfamilien Hesselberg – se under andre købmandsfamilier

Ægteparret får børnene:

- * Anne Kirstine født den 23. marts 1769. Ved dåben er mormoderen Anne Michelsdatter Heug gudmor, mens morfaderen Christen Poulsen Kaarsgaard og Peder Svint er faddere. Anne Kirstine begravet den 23. december 1772.
- * Christen født den 4. april 1771. Ved dåben er Anne Michelsdatter Heug gudmor, mens fadderne bl.a. er Byskriver Peder Sommer, Peder Hoxer og Christen Eschou. Christen begravet den 15. januar 1773.
- * Dødfødt barn den 14. januar 1774, der bliver begravet [den 21. januar](#)
- * Anne Kirstine født den 1. april 1775. Ved dåben var Friderich Westrup's hustru på Skivehus gudmor og blandt fadderne var Mathies Gandorp og Peder Hoxer.
- * Mads født den 2. juli 1777. Ved dåben var Pauline Kaarsgaard gudmor, mens fadderne bl.a. var Christen Eschou, Anne Madsdatter Hesselberg, Grønlund fra Krabbesholm og byfoged Müller.
- * Anne født den 7. maj 1780. Ved dåben var prokurator Lund's hustru Marie Glerup gudmor og blandt fadderne var P. Lund, monsr. Grønlund, Christen Eschou's hustru Pauline Kaarsgaard fra Nørre Mølle (ved Viborg)

* Peder Hoxer Christensen født 1784

I Frøtagne d. 24. August
 blev døbt den 4. Pott
 gionen Anders Hesselbergs
 hustru Giertrud Christensens søn
 Kaarsgrubens og kaldt med
 Peder Hoxer blev døbt i Kir-
 ken i Frøtagne d. 1. August
 af Capelænen og Skovhøje
 Kølmet, Peder Christensen
 Hoxer, blev kaldt af
 Peder Hoxers hustru Dorte Pedersen
 hustru fædere
 Pippin Jones } Torvald
 Datter Marie } Winter
 Christen Winter
 Peder Hoxer
 Frøtagne d. 29. August blev døbt
 den 5. september 1783.

Drengen dør den 5. september 1783.

Herefter flytter ægteparret – sandsynligvis til Sebber Kloster, som er ejet af prokurator P. Lund – gift med Marie Glerup. De får yderlige 2 børn, som også bliver kaldt op efter personer udenfor deres egen familie

- * Marie Glerup født 1785-86, men er ikke fundet i Sebber sogn – der er ingen indførsel om dåb i perioden 1780-1786
- * Peder Lund døbt dom. Qvasim 1789 og med fadderne Marie Glerup og Casper Svint - han var huslærer for Peder Lund's børn og blev senere gift med Marie Glerup – ægteskabet blev dog opløst efter få år (Jeppe Aakjær) Første søndag efter påske 1803 bliver Peder Lund Hesselberg konfirmeret.

Tre af børnene er kaldt op efter personer udenfor "familien": Peder Hoxer Christensen - gift med en kusine, Marie Glerup er gift med prokurator Peder Lund til Skivehus, Sebber Kloster og Kyø.

Fra Folketællingen 1787 er hentet

Aalborg, Slet, Sebber, Sebber Kloster, Møllehuset

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
Anders Madsen [Heskelberg]	49	Gift	mand	inderste og er ikke udi nogen næringsvej
Giertrud Christensdatter Korsgaard	38	Gift	hans kone	
Anne Kirstine	11	-	deres barn	
Mads	9	-	deres barn	
Marie Gleerup	2	-	deres barn	

Anders Madsen Hesselberg dør inden folketællingen 1801, men ikke i Sebber. Datteren Marie Gleerup er også død inden 1801. Ved folketællingen 1801 er Giertrud flyttet tilbage til Skive og bor hos Dorthe Pedersdatter Quist, som er hendes kusine på hendes far's side.

Viborg, Hindborg, Skive Købstad, Skive Kiøbstad

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
Dorthe Pedersdatter Qvist	80	Enke	Huusmoder	af sine Midler
Gierthrud Krogsgaard	53	Enke	Tjenestepige	
Peder Lund Hesselberg	11	Ugift	Gierthrud Korsgaards Søn	

Giertrud er ikke fundet død i Skive's kirkebøger indtil 1834 – og da er hun ikke fundet i folketællingerne. Hun må derfor formodes at død inden da, men hvornår og hvor er ikke fundet.

Christen Christensen Eschou og Pauline Christensen Kaarsgaard

Vi forlod Christen Christensen Eschou med i erindring om, at ifølge Magister J.C. Hansen havde Byfoged Dorchæus "ødelagt" ham ved sin opdragelse af ham. Først ved sit giftermål træffer vi ham igen. Han bliver gift ved kongebrev

Christen Eschou, Fuldmægtig ved Ryedhauge og Pauline Kaarsgaard af Nørgaard ved Vor Kiøbsted Viborg, maa i Egteskab sammenkomme, uanseet at de skal være hinanden udi Tredie Leed Beslegtede. Christiansborg den 7de Junii 1776. Notat: **Christen Eschou** Fuldmægtig ved Ryedhauge udi Ribe Stift. Til Viborg Hospital 4 Rdr.

Fredagen d. 5te Juli
 Christen Eschou
 Sophie Pauline
 Nielsgaard Copule
 Nørgaard

De får børnene:

- * Anna Chatrine Kierstine Christensdatter døbt 2. februar 1777 i Gråbrødre Kirke og med Sr. Gandorph's hustru på Nørgård (=Anne Michelsdatter Heug - mormoderen) som gudmoder. Sr. Gandorph er fadder sammen med flere andre prominente personer
- * Dorthe Christensdatter døbt 29. april 1781 i Gråbrødre Kirke i Viborg og med bl.a. fadderne Madame Hesselberg (= Pauline's søster Giertrud) og Peder Hoxer fra Skive Dorthe bliver 1799-1800 gift med enkemand Friderich Michelsen Møller. Den 26. september 1800 bliver sønnen Chresten Eschou født – ved folketællingen 1801 i Skive nævnes han dog som Christen Friderichsen. Før 1803 er de flyttet til Løgsted ved Løgstør, idet sønnen Michael (1803-1822) da er født. De får yderligere mindst 6 børn. Friderich Møller er skomager i Løgsted og dør 66 år gammel den 13. april 1824. Den 16. september 1825 gifter Dorthe sig med skrædder Jens Nielsen Boier – 46 år gammel, og som i 1818 er kommet fra Borregaard i Malle Sogn.

Sønnen Christen Eschou Møller bliver omkring 1821 gift med Christine Lund. Han bliver skolelærer og kirkesanger i Skarp Salling, hvor han dør den 7. maj 1830. De får bl.a. datteren Sophie Marie Frederikke den 29. april 1828 og som ved folketællingen 1850 opholder sig hos mormoderen.

1834: Aalborg, Slet, Løgsted, Løgsted Bye, Et Huus,

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:
Jens Boier	56	Gift	Skrædder og Lægdsmand
Dorthea Eschou	53	Gift	Hans Kone
Michael Møller F. 22.08.1823	11	Ugift	Mandens Stedsøn

1840: Aalborg, Slet, Løgsted, Løgstør Bye, 27, et Huus,

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Dorthea Bojer	60	Enke	Husets Ejer	

1845: **Aalborg, Slet, Løgsted, Løgstør By, Et huus,**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Dorthea Esschou Bojer	64	Enkemand	Haandgjerning	Viborg
Johanne Lund	76	Enkemand	Har en lille pension	Nykøbing paa Mors

1850: **Aalborg, Slet, Løgsted, Løgsted sogn-Løgstør By, et Hus**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Dorthea Christensdatter Eskov	69	Enke	Skræderenke, Husmoder	Viborg
Sophie Frederikke Møller = barnebarn	22	Ugift	Sypige	(Skarp)Salling sogn, Ålborg amt

- * Marianne Christine Elisabeth Christensdatter født den 14. oktober 1784 og døbt den 14. november i Skive Kirke med Anders Hesselberg's hustru Giertrud Christensdatter Kaarsgaard som gudmor. I 1821 bliver Marianne gift i Gettrup sogn i Thisted amt med Laurids Jepsen. Hun bliver enke i 1843 og dør selv den 25. marts 1852 i Kobberøe i Gettrup Sogn og bliver begravet den 8. april. Folketællingerne viser:

1834: **Thisted, Refs, Gettrup, Kaaberøe bye, En gård**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Lauritz Jepsen	56	Gift	Gårdmand	
Mariane Christine Christensdatter	50	Gift	Hans kone	
Maren Lauritzdatter	12	Ugift	Deres børn	
Ane Lauritzdatter	10	Ugift	Deres børn	
Karen Lauritzdatter	8	Ugift	Deres børn	
Peder Pedersen	21	Ugift	Tjenestefolk	
Karen Maria Poulsdatter	18	Ugift	Tjenestefolk	

1840: Thisted, Refs, Gettrup, Kobberøe Bye, en Gaard

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Lars Jepsen	62	Gift	Gaardmand	
Mariane Christine Christensen	55	Gift	hans Kone	
Maren Larsen	18	Ugift	deres Børn	
Ane Larsen	16	Ugift	deres Børn	
Karen Larsen	14	Ugift	deres Børn	
Niels Mogensen	35	Ugift		

1845: Thisted, Refs, Gettrup, Gjettrup, En Gaard, 74,

Navn:	Alder:	Civilstand:	Erhverv:	Fødested:
Mariane Christine Christensdatter	61	Enke(mand)	Gaardmandsenke	Skive
Ane Lauritzdatter	21	Ugift	Hendes barn	Her i Sognet
Karen Lauritzdatter	19	Ugift	Hendes barn	Her i Sognet
Peder Simonsen	19	Ugift	Tjenestekarl	Ydby Sogn, Thisted Amt
Poul Jensen	19	Ug		

Ved dåb i Viborg har forældrene betegnelsen Sr og Mad. i 1777, men i 1781 kun Sr., medens disse betegnelser ikke er anvendt i Skive i 1784.

1767 nævnes Chr. Eschou som Birkefoged i Resen Birk (*Jeppe Aakjær*). På Internettet er fundet en sag (www.brejl.dk), hvor Chr. Eschou har medvirket: nummer 608 Hans Listo i Vester Ølbygård i Ølby sogn. 6.3.1776, fol.400B.Enke: Petronelle Marie Damstrøm. LV: Christen Eschou, fuldmægtig på Rydhave, nu i Nørgård ved Viborg.

Ved folketællingen 1787 finder vi Chresten Eschou i Thisted amt, men tilsyneladende med en ny kone. Pauline er ikke fundet andetsteds – så lad os gætte på, at manden har ”omdøbt” hende, idet skiftet efter ham angiver Pauline som ægtefælle og ved hendes senere ægteskab betegnes hun som enke..

Thisted, Vester Han, Vester Torup, Thorup Bye

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
mons. Eschou	39	Gift	hosbonde	studiosus og gaardbeboer
Sophia Jacobi	26	Gift	madmoder	
Dorthe Eschou	7	Ugift	deres ægtebarn	
Mariane Eschou	3	Ugift	deres ægtebarn	
Niels Pedersen	48	Ugift	tienistefolch	
Anne Johnsdatter	41	Ugift	tienistefolch	

Kirkebogen for Klim-Torup i Vester Hanherred (1756-1835) viser, at studiosus Christen Eschou er død den 25. oktober 1787. Der foreligger skifte efter ham.

Dansk Demografisk Database

CHRISTEN ESCHOU	(p:)19 NOV 1787	V. THORUP, AALBORGHUS, , Aalborg	1023 / 1692- 1792 / 42893		(S:)POULINE KORSGAARD
CHRISTEN ESCHOU	(p:)19 NOV 1787	VESTER THORUP, , HINDSTED, Aalborg	/ 1792 / 43003	PROBATE COMPLETED 03 DEC 1792- APPENDIX 1023	(S:)PAULINE KORSGAARD

Den 6. november 1788 bliver enken Pauline Chrestensd. fra Nørklit gift med Svend Pedersen i Lild Kirke, Vester Han Herred. Svend Pedersen er født den 31. juli 1757 som søn af Peder Christensen/Lucasen og Karen Pedersdatter. Mellem 1792 og 1794 flytter ægteparret til Løgsted.

De får børnene:

- 01.03.1789 Karen – fra Nørklit i Lild sogn. Hun dør 25. oktober 1812 og angives at være 26 år, hvilket er fejl.
- 24.06.1792: Christen Eschou i Vester Thorup og som dør 4. marts 1808
- 21.09.1794: Anne Marie, der er død inden folketællingen 1801
- 22.05.1796: Tolleuf Jørgensen, der dør den 9. februar 1808
- 19.01.1799: Nicoline med bl.a. Tolleuf Jørgensen som fadder
- 16.10.1803: Christen Kaarsgaard med bl.a. Christen Aasted som fadder. Christen konfirmeres 18. april 1819

Folketællingerne viser:

1801: **Aalborg, Slet, Løgsted, Løgstør**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Svend Bøjer	50	Gift	mand	fisker og sejler	
Pauline -	44	Gift	hans kone		
Karen –	12	Ugift			
Christen -	9	Ugift			
Tolluf -	5	Ugift			

1834: **Aalborg, Slet, Løgsted, Løgsted Bye, Et Huus,**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Niels Maglier??	39	Gift		Feldbesidder og indsidder	
Mette Marie	32	Gift		Hans Kone	
Lars Maglier??	11	Ugift		Deres Børn	
Jens Christian	5	Ugift		Deres Børn	
Hans Peter	2	Ugift		Deres Børn	
Else Marie	8	Ugift		Deres Børn	
Pouline Korsgaard	75	Enke		Styrmand ?? ?? enke	
Louise Aasted	33	Ugift		Fornævntes pige, begge lever af at spinde ?? krøbling og fattiglem	_____

1840: **Aalborg, Slet, Løgsted, Løgstør Bye, 77, et Huus,**

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
David Aasted	34	Gift		Fisker	
Stine Sørensdatter	37	Gift		Hans Kone	
Søren Christian Aasted	9	Ugift		Deres Børn	
Niels Christian Aasted	6	Ugift		Deres Børn	
Jens Aasted	2	Ugift		Deres Børn	
Pouline Boier	81	Enke		Uden Næringsvej	

Pouline dør i 1842 i en alder af 83 år og der foreligger et skifte.

Dansk Demografisk Database

POULINE KAARSGAARD	(d:)18 JAN 1842 (p:)19 JAN 1842	LOGSTOR, LOGSTOR BIRK, AARS-SLET, Aalborg	458 / 1838-1849 Landsarkiv: B 42- lb.nr. 234	WIDOW	(S:)SVEND BOIER
--------------------	------------------------------------	---	--	-------	--------------------

Ved skiftet angives kun, at dødsfaldet er anmeldt af enkens datter – Jens Boier's enke = Dorthe Christensdatter. Herudfra må konkluderes, at der ikke har været noget at arve.

Der hersker ikke tvivl om, at der er en vis forbindelse til familien Aasted. David's far hedder Christian Christensen Aasted (*Eigil og Vagn Aasted*) og er født i Skive den 12. juni 1768 som søn af Christian Christensen Aasted og Maren Christensdatter Kocheborre. Hans Forældre er gift den 4. januar 1768 i Skive Kirke. De tjente begge hos Peder Svint og forloverne var Peder Christensen Svint og Michel Sørensen. Gudmor ved Christian Christensen Aasted's dåb var byskriver Sommer's hustru Ellen Marie og blandt faddere – Peder Hoxer og Anders Hesselberg. Den 10. december 1770 døbttes tvillingerne Maria Cathrine og Anne Elisabeth. Som gudmor for Marie Cathrine anføres Giertrud (Christensdatter³). Om der er familiemæssige relationer eller det går tilbage til Aasted Sogn kan ikke afgøres på nuværende tidspunkt.

Andre købmandsfamilier

Gennem 1700-tallet var der en del købmandsfamilier i Skive. I de foregående afsnit er omtalt Knud Hansen Winther, Christen Pedersen Eschou/Christen Poulsen Kaarsgaard og Esche Poulsen – samt Peder Christensen Hoxer. To andre købmandsfamilier har mere eller mindre tilknytning til de nævnte – nemlig Svint og Hesselberg. Efter Esche Poulsen's død i 1750 blev forretningen drevet videre, men i 1754 bliver den overtaget af Chr. Schyum (*Bogen om Skive*) Han dør i 1762 og enken driver den videre indtil 1771 med succes. I 1771 overtager sønnen Frederik Schyum forretningen men uden succes og måtte lukke i 1779.

Svint

I bogen om Skive kan navnet Svint følges tilbage til 1711, idet Christen Pedersen Svint da er bosiddende i Skive. Han bliver gift den 28. april med Bodil Knudsdatter ”i deris egit Huus”. Hendes far Knud Nielsen Floutrup var død i 1710 – 52 år gammel og begravet den 7. november. Den 16. september 1685 (*Johs. Møllgaard*) har Knud Nielsen Floutrup hentet 4 læster spansk salt, 4 tdr. tjære, 2 skppd. Hør, 6 tdr. sæbe og 4 møllesten. I 1698 får 4 personer ansvaret for toldafgifter i forbindelse med vareudveksling mellem by og land. Blandt disse var Knud Nielsen samt Niels Pedersen Lejerskov.

Bodil Knudsdatter Floutrup har søsteren Johanne Knudsdatter Floutrup, der den 9. november 1712 vies til Axel Anthoni Rosenquist, Skive. Den 9. december 1712 vies Jørgen Nielsen Floutrup fra Nykøbing i sit andet ægteskab med Maren Nielsdatter Hesselberg. Knud Nielsen Floutrup stammer fra Nykøbing (*Johannes Møllgaard*). Knud Nielsen's forældre er Niels Christensen Floutrup i Nykøbing gift med Mette Knudsdatter, der bliver begravet den 13. november 1713 – godt 80 år gammel.

Der foreligger et skifte efter Mette Knudsdatter (*Johannes Møllgaard*), hvor arven på ca. 321 rigsdaler er angivet som søsterlod – 7 ialt:

1. Matrone Johanne Knudsdatter i Skive tilkommer en søsterlod svarende til ca. 31 Rigsdaler
2. Matrone Bold Knudsdatter i Skive tilkommer en søsterlod svarende til ca. 31 Rigsdaler
3. Sigr. Jørgen Nielsen Floutrup i Nykøbing tilkommer en broderlod – tvende søsterlodder svarende til ca. 61 Rigsdaler.
4. Sl. Christen Floutrups datter Mette Christensdatter tilkommer en broderlod – 2 søskendelodder ca. 61 Rigsdaler. Jørgen Floutrup var formynder.
5. Helvig Nielsdatter Floutrup gift med Niels Knudsen Boldsen tilkommer en søsterlod svarende til ca. 31 Rigsdaler.

Dansk Demografisk Database

Axel Rosenqvist	(p:)16 Apr 1721	Skive, Hindborg-Rodding Deanery, Rodding, Viborg	45, 57b, 67 / 1707-1791 / 041671	(S:)Johanne Knudsdatter
Jorgen Nielsen Floutrup	(p:)03 Jul 1721	Nykobing, Mors, Thisted	421 / 1683-1725 / 053144	(S:)Maren Nielsdatter

Ved et skifte efter Jens Christensen Nørskov på Jegindø i 1720 ses: *Jørgen Floutrup af Nykøbing lod fordre for en Stang Jern den sal. Mand hafde bekommet, som og fandtes i Stervboen 1 Rdr. og 2 mark."*

Christen Svint og Bodil Knudsdatter havde i hvert fald børnene;

- * Mette døbt den 29. marts 1712. Mette bliver 17. april 1731 gift med Jens Nielsen Colding. De bosætter sig i Nykøbing. To af deres sønner bliver konfirmeret hos morbroderen Peder Svint i 1752 henholdsvis hos bedstefaderen Chr. Svint i 1756. *Byhistorie.dk*. Jurisdiktion: Dueholm, Ørum og Vestervig Kloster amt, Nykøbing M. Formue-, Karosse- og Hesteskattemandt. fra 1743: Da der ikke her som i de fleste andre Byrelationer findes nogen nærmere Angivelse af Stedets Købmænd og Haandværkere, skal i Mangel heraf en saadan gengives paa Grundlag af Kop-, Formue-, Karosse- og Hesteskattemandt. fra 1743: **Jens Colding** ernærede sig af lidt Handel, dog uden aaben Bod, men væsentligt af Gæstgiveri. Ægteparret eller kun Mette vender på et tidspunkt tilbage til Skive, idet Mette bliver begravet på Skive Kirkegård søndagen den 12. maj 1771.
- * Knud døbt den 7. juli 1716. Han bliver gift den 16. november 1741 i Vor Frue Kirke i Aalborg med Catrine Hansdatter Schultz og etablere sig som købmand.
- * Peder døbt den 30. oktober 1718. Den 10. november 1749 bliver Seigr Peder Svint fra Skive gift i Løgsted Kirke med Jomfru Catarine Høg – datter af Michel Jensen Høg og Kirsten Poulsdatter og dermed svoger til Christen Poulsen Kaarsgaard
- * Anne Marie døbt den 5. november 1719. Hun bliver gift i oktober 1738 med sognepræsten Michael Feld til Vammen sogn i Viborg Amt. Den 23. juni 1775 begravnes Anne Marie som enke på Skive Kirkegård.
- * Jørgen døbt 29. oktober 1724. Han flytter til Løgsted/Løgsted, hvor han 25. juli 1752 bliver gift med Mad(lle) Maren Høg af Løgstør. De får datteren Bodil Jørgensdatter Svint den 19. november 1752. Maren bliver begravet 17. april 1754 på Løgsted Kirkegård. Jørgen gifter sig 14. marts 1755 i Løgsted kirke sig med Anne Westergaard.

Maren Høg's rigtigt navn er Maren Sørensdatter (*Jens V. Olsen*) og er født i Nederby på Fur – døbt 18. juli 1728 i Fur Kirke. Hendes forældre er Søren Gregersen og Johanne Madsdatter. Søren Gregersen forældre er Gregers Knudsen (Winther) og (Anne?) Sørensdatter –med andre ord ”Wintherslægten” på Fur.

Bodil Jørgensdatter Svint er eneste arving efter Johanne Madsdatter – skifte 3. februar 1760. Bodil arver godt 335 Rdl., som faderen skal forvalte indtil hun er 16 år. Ved skiftet kaldes han Mons:

I anledning af branden 1715 siges der om Chr. Svint (*Bogen om Skive*), at han var skipper "af maadelig tilstand, nylig begyndt", men da "maadelig" i de tider betyder "ganske ordentlig", har han jo ikke været at beklage; han er 1720 stadig "seylende", men rimeligvis har han tillige selv haft eller været parthaver i en forretning; han handlede i hvert fald ofte sammen med Mads Hesselberg. Han må efterhånden have opnået en solid velstand for efter branden i 1748 genopbygger han ejendommen yderst i Nørregade meget flot. Kort efter overdrages forretningen til sønnen Peder Svint. Christen Svint ejede en del bøndergods – således bl.a. Trevad Mølle, som arvingerne efter hans død sælger til Jens Feldingbjerg – Møllekongen i Fjends.

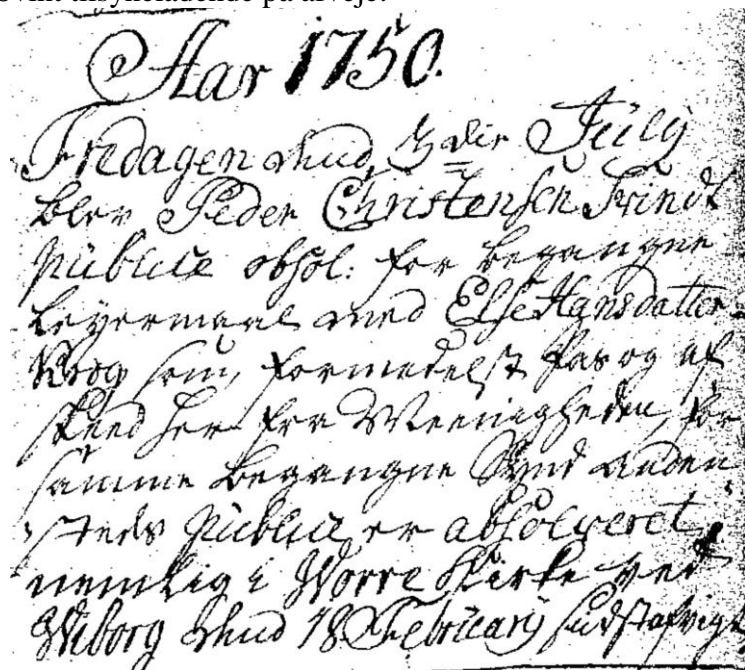
Ved ligningen af ekstraskatten i 1743 (*Johannes Møllgaard*) blev købmand Svint's skat forhøjet: "Efter undersøgning og tilståelse af hans medborgere blev hans formueskat over hans angivelser forhøjet med 8 rdl".

I Løgsted forefindes også en Svint-familie – vielser og dåb er registreret i 1740'erne, men om der er relationer til slægten Svint i Skive er ikke undersøgt. Der er kontakt mellem Løgsted og Skive i 1730'erne, idet 2 piger fra Løgsted konfirmeres som tjenende hos Chr. Svint i 1737 og tilsvarende konfirmeres en dreng i 1738.

Sønnen Peder Svint arvede vel noget af faderens anseelse. Han blev byens første brandinspektør og lod anskaffe byens første sprøjte. Derimod gik forretningen ikke for godt og i 1769 måtte Peder "bære sine Nøgler paa Raadstuen".

Købmanden Lars Haderup's enke Ane Kirstine Dybek havde kort tid før sin død i 1760 oprettet et legat omfattende 100 Rdl. til byens fattige. I 1769 anvendtes 87 Rdl. til køb af "en Ager norden for Byen" i forbindelse med en "offentlig Auktion udi Købmand Peter Svindtes Opbudsbo".

I 1750 var Peder Svint tilsyneladende på afveje:

Aar 1750.
 Fredagen den 14de Febr.
 Lars Peder Christensen Svint
 publick obføl. for Løgsteds
 Løgstedsmands and Efterhænder
 Kjøb som, sommalet 7. Jav og af
 Lars Peder Christensen Svint, den
 samme Løgstedsmand and and
 and publick og obfølvet
 umiddelk i Horre Skole og
 Skole den 18. Febr. 1750.

Hesselberg

Forretningen lå på Nørregade nr. 1 (I dag bl.a. Strøgets kaffe, the og vine). Den første købmand, der træffes på denne adresse er Mads Hesselberg – født i 1683 som søn af Niels Christensen Hesselberg, der havde en købmandsforening ikke langt fra Nørreport. Efter faderens død synes Mads Hesselberg at have drevet foreningen videre i nogle år sammen med moderen. Forretningen overtages så af Christen Pedersen Svint, mens Mads Hesselberg flytter over til Nørregade 1. Mads Hesselberg havde broderen Niels Hesselberg, der ligeledes drev handel i Skive. Han dør allerede i 1730 i en alder af 40 år. Mads Hesselberg og Svint synes at have handlet i fællesskab. Efter branden i Skive 1715 køber de Chr. Hald's gård på torvet og solgte senere grunden til byen til torveplads. Torvepladsen blev øget med 2.000 kvadrat-alen svarende til knap 800 m².

I 1720 bliver Mads Hesselberg sammen med 7 andre velsete borgere (*Johannes Møllgaard*) udpeget til at varetage "skatteligningen"

Mads Hesselberg havde sønnen Anders Hesselberg, født den 26. november 1735. Ved dåben var Peder Brøndum's kone Anne Hesselberg gudmor, men fadderne var Chr. Svint og Søren Knudsen (Abildgaard). Anders Hesselberg fik borgerskab i 1766 og skabte en stor forretning i Nørregade i en gård, der nu (=1726) er delt i to ejendomme Nr. 9 og 11 – hjørnet af Sallinggade. Som tidligere nævnt bliver han gift med Christen Poulsens Kaarsgaard's datter Giertrud.

På et tidspunkt i 1700'erne blev der på landsplan besluttet, at der skulle nedsættes borgerudvalg til bl.a. at kontrollere ligninger og regnskaberne. Borgerudvalgene fik betegnelsen de "eligerede", der kan oversættes til de udvalgte. I 1774 blev udvalgt 6 eligerede i Skive. Anders Hesselberg er nævnt 1777, men han går ud i 1778. Han sidder sammen med Frederich Skyum. Fra omkring 1780 begynder det at gå tilbage for Anders Hesselberg og forretningen overtages af Peder Christensen Hoxer, der nedlagde forretningen.

Ifølge Skive Købstads auktionsrets skøde af 11. september 1781 må et engstykke antages at være afhændet af Anders Hesselberg opbudsbo. Anders Hesselberg benævnes i proklamaet at være borger og købmand i Skive.

Fra 1701 (*Johannes Møllgaard*) skulle skibonitterne betaler for stoleplads i kirken. I 1778 måtte Sr. Anders Hesselberg (*Sigvald Jensen*) betaler en årlig afgift på 2 rd. For at have plads i "orgelværket – udi den synderste stol".

Kirkebøgerne viser at Anders Hesselberg og svogeren Christen Christensen Eschou og deres ægtefæller Giertrud og Pauline fra 1784 ikke mere optræder som faddere eller gudmødre ved dåb i Skive.

Hvornår begge ægtepar forlader Skive 1784 må stå hen i det uvisse. Ved folketællingen 1787 finder vi Anders Hesselberg og familien på Sebber Kloster, der ejedes af prokurator Peder Lund, der i 1773 (*Krak*) havde købt Skivehus for 24.000 Rdl.. Ved auktion 1791 sælger hans enke Skivehus til Justitsraad Chr. Lange til Eskær for 40.150 Rdl. Ved overtagelsen var Skivehus med bøndergårde m.m. på 326 tdr. hartkorn, mens den i 1791 var på 337 tdr. hartkorn. Ved købet var prisen godt 61 Rdl. pr. tdr. hartkorn, mens prisen 18 år senere var på godt 119 Rdl. pr. tdr. hartkorn. Stigningen svarer til 95% eller godt 5% pr. år – så der har været en kraftig inflation.

I året 1800 tilbagekøber Anders Hesselberg's enke Giertrud Christensdatter ejendommen tilbage. Hun må have solgt den inden folketællingen 1801 – hun er i hvert fald logerende hos sin kusine Dorthe Pedersdatter Quist

Kildehenvisninger:

Jeppe Aakjær: Skivebogen – Historisk Aarvog for Skive og Omegn – 9. bind – 1717: Ret og skjel før vi blev til – side 1-67

Danish Probate Index: Dansk Demografisk Database

Eigil og Vagn Aasted: Stamtavle over den Løgstørske slægt Aasted

Bogen om Skive: I anledning af Købstadens 600 aars jubilæum 1926: Redigeret af Charles Thiesen

Bol og by – Landbohistorisk tidsskrift 1997-2: Bonde og marked i 1700-tallet: Forfatter Johannes Mølgaard

Niels Bjøreng: Personlige oplysninger i form af afskrifter af Kirkebøgerne i Selde-Aasted.

Familysearch.com: Mormonernes database

Folketællinger fra 1787, 1801, 1834, 1840, 1845 og 1850

<http://jvo.dk/fuursaml/>: Jens V. Olsen´s oversigt over slægter på Fur og i Nordsalling m.fl. steder.

J.C. Hansen: Skivebogen – Historisk Aarvog for Skive og Omegn – 32. bind – 1940: Borgmester Dorchæus – side 65-83

Ingvard Jacobsen: ”Søndergård” i Øsløs - Dens fæstere, ejere og udstykning (1568-1991)

Sigvald Jensen: Historisk Aarvog for Skive og Omegn – 56. bind – 1965: Fra Skive kirkeinspektions stolestadebog 1778-1791 – side 77-81

Johannes. Mølgaard: Landbohistorisk tidsskrift 1997-2 – Bol og by: Bønder og handel i Salling 1680-1780.

Johannes Møllgaard: Personlige oplysninger – Nykøbing M, Byfoged - Skifteprotokol 1683-1725 – folio 369 og 371b.

Kirkebøger fra:

- Aasted – Viborg Amt
- Gråbrødre i Viborg by
- Lild kirke – Thisted Amt
- Selde – Viborg Amt
- Sebber – Aalborg Amt
- Skive Viborg Amt
- Torup – Thisted Amt

Krak: 6. udgave 1925 – oversigt over sognene i Viborg Amt.

Kristen Klastrup: Skivebogen – Historisk Aarvog for Skive og Omegn – 23. bind: Kvægpesten i Salling – side 65-148.

Landsarkivet Viborg: Kopi af skifte efter Esche Poulsen Kaarsgaard og Maren Pedersdatter
Jens V. Olsen: <http://jvo.dk/fuursaml/FurBasen/>

Karsten Lund: Himlen og et sekstal – 1993

Kurt Kermit Nielsen: <http://www.sitecenter.dk/kkermi>: Ægteskabsbevillinger i Viborg Stift

Jørn Jeppe Toft Pedersen, Selde: Personlige oplysninger om fæsteforholdene på Eschougaard, Høntoft i Selde og Kaarsgaard i Aasted.

Skivehus: 1791-1819: Skifteforretning efter Dorthe Pedersdatter Qiust – B.43 – løbenummer 233 – folio 246, 248, 250, 261, 265, 266 og 308.

Skivehus: 1749-1790: Skifteforretning efter Esche Poulsen Kaarsgaard – B.43 – løbenummer 231-232 – folio 24a-49.

Otto L. Sørensen: Historisk Aarbog for Skive og Omegn – 60. bind – 1969: Vide og vedtægter for Skive bymark, indberettet 1769 – side 92-104

Poul Tolstrup: Historisk Aarbog for Skive og Omegn – 92. bind – 2001: Hvad fortæller 1700-tallets retsprotokoller om lokalsamfundet – side 25-43

Skive Kommunes historie – fra oldtid til 1880: Skive Museums forlag 2001 – Skive 1660-1800 ved Johannes Møllgaard

www.Brejl.dk

www.Byhistorie.dk

